

LAUREA
AMMATTIKORKEAKOULU
Yhdessä enemmän

Negatiivinen korko pankin tuotteissa

Liukko, Henna

2016 Laurea

Laurea-ammattikorkeakoulu

Negatiivinen korko pankin tuotteissa

Henna Liukko
Liiketalous
Opinnäytetyö
Marraskuu, 2016

Henna Liukko

Negatiivinen korko pankin tuotteissa

Vuosi 2016 Sivumäärä 40

Tässä opinnäytetyössä selvitetään, mikä on negatiivinen korko, miten se on syntynyt ja mikä on sen vaikutus talouteen, pankkitoimintaan ja yrityksiin sekä kotitalouksiin. Työ pyrkii vastaamaan kysymykseen, miten pankki voi nostaa korkokatettaan negatiivisen koron vallitessa. Opinnäytetyön antaa konkreettisen ratkaisun pankille X, joka on työn toimeksiantaja. Tutkimuksesta saatujen tietojen pohjalta annetaan toimeksiantajalle toimintaehdotus, joka parantaa pankin korkokatetta.

Aluksi tutustutaan koron, pankkitoiminnan sekä negatiivisen koron teoriaan. Teoriassa pohjustetaan opinnäytetyön tutkimuksen aihetta sekä selvennetään koron vaikutusta pankin toimintaan. Opinnäytetyön tutkimuksessa keskitytään tutkimaan pankki X:n henkilöasiakkaiden uusia asuntolainoja sekä niistä tulevia korkotuottoja.

Alkukartoituksessa kartoitettiin pankki X:n kehityskohteita, joista otettiin kohteeksi asuntolainat. Alkukartoituksen tutkimusmenetelmänä käytettiin aivoriiheä, jolla luotiin innovatiivisia ja uusia ideoita. Alkukartoituksessa tutkittiin myös mahdollisuuksia korkokatteen kasvattamiseksi uusien asuntolainojen osalta. Tutkimuksessa esitetyistä ratkaisuista valittiin lupaavimmat ideat jatkojalostukseen.

Kehitysideoista valittiin paras vaihtoehto, joka oli korkoputken muuttaminen entistä kilpailukykyisemmäksi. Korkoputki on yleisesti käytössä pankkialalla, mutta se ei ole nykyiseen korkotasoon verrattuna tarpeeksi kilpailukykyinen hinnassa tai ehdoissa. Korkoputken muuttamisen lisäksi kehitettiin ratkaisu, jossa asiakkaalla on myös mahdollisuus sijoittaa kuluitta pankin rahastoihin, mikä tuo asiakkaalle lisäarvoa.

Toisessa tutkimusvaiheessa testattiin asiakkaiden kanssa muunneltua korkoputkea ja selvitettiin samalla asiakkaiden mielipide sen toimivuutta. Toinen tutkimusvaihe toteutettiin haastattelemalla pankin nykyisiä asiakkaita sekä potentiaalisia asiakkaita. Haastattelussa kävi ilmi, että muunnellulle korkoputkelle olisi kysyntää mutta se herätti asiakkaiden keskuudessa myös epäilyjä.

Opinnäytetyö näyttää tietä mahdollisille jatkotutkimuksille, jotka voivat mahdollisesti tutkia korkoputken muuntelua tarkemmin suuremmalla otannalla sekä muunnellun korkoputken myymistä ja markkinointia.

Liukko Henna

Negative interest on bank's products

Year	2016	Pages	40
------	------	-------	----

This thesis project explains what negative interest rates are, how they were created and the nature of their impact on the economy, banking system and enterprises, and households. The thesis project aims also to answer the question of how a bank can raise the interest incomes during a period of negative interest rates. The thesis gives a concrete solution for Bank X, which has commissioned the thesis. Based on the information resulting from the research, Bank X is given a proposal of a measure, which will improve the bank's net interest income.

The thesis report introduces the subject of interest rates, the banking business and negative interest rate theory. The theoretical section gives a basis for the research of the thesis, as well as to clarifying the effect of the interest rates on the operations of Bank X. The empirical research of the thesis focuses on examining Bank X's personal customers' new mortgages and the future of their interest incomes.

The initial mapping charted Bank X's development targets, from which new mortgages were selected. The initial mapping research method was used for brainstorming, which created innovative and completely new ideas. During the initial mapping the possibilities to increase the interest margin for new mortgages were also investigated. The most promising ideas set out in the study were selected for further processing solutions.

This process of idea development selected the best option, which was to change Bank X's interest rate collar into a more competitive one. The interest rate collar is commonly used in the banking sector, but it is not competitive enough compared with the current interest rates in terms of price or in terms. In addition to the new interest rate collar were also developed a solution was also developed where customers have the opportunity to invest assets in Bank X's funds without charges, which would add value for customers.

In the second research phase the interest rate collar was tested through modified customer reviews. The functionality of the modified interest rate collar was tested. The second phase of the research was carried out by interviewing Bank X's existing customers and potential customers. In the interview it became clear that the modified interest rate collar would have demand but also doubts.

The thesis shows the way for possible further research which could examine future modification of the interest rate collar through a bigger sample, as well as the sale and marketing of a modified interest rate collar.

Keywords: Interest rates, European Central Bank, margin, interest rate collar

Sisällys

1	Johdanto	6
2	Opinnäytetyön pohjustus	7
	2.1 Aiemmat tutkimukset	7
	2.2 Tutkimuskysymykset	7
	2.3 Tutkimuksen rajaus	8
3	Koron teoria	8
	3.1 Mistä pankin tulot ja menot muodostuvat	8
	3.2 Pankkituotteiden hinnoittelu	9
	3.3 Euroopan keskuspankin ohjauskorko.....	10
	3.4 Negatiivinen korko.....	11
	3.5 Negatiivisen koron vaikutus marginaaleihin	14
	3.6 Negatiivisen koron aiheuttamat muutokset	15
4	Tutkimus	17
	4.1 Alkukartoitus	18
	4.1.1 Aivoriihi	18
	4.1.2 Aivoriihen toteutus.....	19
	4.1.3 Aivoriihen tulosten avaaminen	19
	4.2 Ratkaisun kartoitus	21
	4.2.1 Tarkan tutkimusongelman valinta	22
	4.2.2 Ratkaisun muotoilu.....	23
	4.3 Koetilanne	26
	4.3.1 Ryhmähaastattelu	26
	4.3.2 Koetilanteen toteutus	26
	4.3.3 Aineiston analysointi.....	27
	4.3.4 Koetilanteen tulosten purkaminen	28
	4.4 Lopputulema	30
5	Lopuksi	31
	5.1 Toimintaehdotus.....	31
	5.2 Palaute Vanger Bank Ab:n toimihenkilöltä.....	32
	5.3 Jatkotutkimusmahdollisuudet	33
	5.4 Yhteenveto	33
	Kuviot	38
	Taulukot	39
	Liitteet	40

1 Johdanto

Negatiivinen korko on innoittanut tätä opinnäytetyötä. Ennen vuotta 2015 ei uskottu Euroopan keskuspankin laskevan ohjauskorkoja nollan alapuolelle, kunnes ensimmäistä kertaa ohjauskorot kääntyivät miinusmerkkisiksi. Korkojärjestelmä on suuri ja monimutkainen kokonaisuus, joka ohjaa Euroopan ja Suomen taloutta. Finanssitoiminta vaikuttaa vahvasti meidän jokapäiväiseen elämään. Mediassa on keskusteltu paljon negatiivisesta korosta sekä siitä kuinka se vaikuttaa talouteen ja kuluttajiin. Mielenkiinto pankkitoimintaa sekä miinus korkoa kohtaan olivat suurimmat syyt opinnäytetyön aiheen valinnan taustalla. Tässä opinnäytetyössä tutkitaan negatiivisen ohjauskoron vaikutusta pankin tuotteissa.

Opinnäytetyön toinen luku antaa tutkimukselle ja opinnäytetyölle raamit. Siinä kerrotaan tutkimuksesta, sen rajauksesta sekä tutkimuskysymyksestä. Luvussa esitellään myös muita samaa aihetta sivuavia lopputöitä sekä opinnäytetöitä.

Kolmannessa luvussa tutustutaan koron teoriaan sekä pankkitoimintaan. Ensiksi käydään läpi, mistä pankin tulot ja menot muodostuvat sekä kuinka pankki hinnoittelee tuotteensa. Tämän jälkeen selvitetään, kuinka Euroopan keskuspankin ohjauskorko toimii ja miten se vaikuttaa pankin tuotteisiin. Teorian lopussa päästään opinnäytetyön kannalta tärkeimpään teoriaosuuteen, negatiivisen koron tutkimiseen. Aluksi selvennetään, mikä on negatiivien korko ja sen jälkeen tarkastellaan, kuinka se vaikuttaa pankin toimintaan ja tuotteisiin.

Neljäs luku kertoo opinnäytetyön tutkimuksesta. Tutkimus koostuu kolmesta pääkohdasta: alkukartoituksesta, ratkaisun luomisesta sekä keksityn ratkaisun toimivuudesta testaamisesta. Alkukartoituksessa selvitetään opinnäytetyön tarkka tutkimusongelma ja kartoitetaan potentiaaliset ratkaisut pankin työntekijöiden kesken tehdyn tutkimuksen avulla. Alkukartoituksesta saatujen ideoiden ja näkemysten pohjalta kehitetään ratkaisu, joka hyödyttää pankkia negatiivisen koron vallitessa. Ratkaisu vahvistaa pankin nykyisin heikkoa korkokatetta. Opinnäytetyön tutkimuksen kolmannessa vaiheessa on tarkoitus saada palautetta pankin asiakkailta ratkaisun toimivuudesta ja houkuttelevuudesta. Tavoite on testata, mitä mieltä asiakkaat olivat siitä, mikäli pankki ottaisi käyttöön tutkimuksessa luodun ratkaisun.

Opinnäytetyön viidennessä ja viimeisessä luvussa esitellään pankille ratkaisu, joka ollaan luotu tutkimuksen aikana. Tässä luvussa kerrotaan lisäksi pankin kehitysideaa koskevasta palautteesta sekä annetaan suuntaa mahdollisille jatkotutkimuksille.

2 Opinnäytetyön pohjustus

Tämä opinnäytetyön käsittelee miinuskorkoa pankin tuotteissa ja antaa ratkaisun pankille X. Ratkaisu parantaa pankin korkokatetta negatiivisen ohjauksen vallitessa. Pidän pankki X:n nimen muutettuna työn julkisuuden takia. Pankki X on suuri pankki, joka toimii Suomessa ja tutkimuksessa sille on annettu muutettu nimi Vanger Bank Ab, lyhyesti kutsuttuna Vanger. Nimen muutoksen ansiosta tämä opinnäytetyö on julkinen.

Vanger Bank Ab on kansainvälinen pankki, joka toimii Suomessa ja palvelee henkilö- sekä yrittäjäasiakkaita. Vangerilla on vakiintunut asema Suomen markkinoilla ja sen tärkeimmät tulonlähteet henkilöasiakkaiden puolella ovat lainat sekä säästöt ja sijoitukset.

2.1 Aiemmat tutkimukset

Pankkitoiminnasta on tehty paljon aiempia tutkimuksia ja julkaisuja. Finanssikriisistä sekä lamasta on julkaisu paljon opinnäytetöitä, kandidaattitutkielmia, pro gradu-tutkielmia sekä diplomitöitä. Alhaista ohjaukorkoa on tutkittu aiemmin myös opinnäytetöissä muun pankkitoiminnan lisäksi.

Alhaisista koroista on tehty aiempia opinnäytetöitä, joista eräs (mm. Partanen, 2013) tutkii alhaisen koron vaikutusta pankin toimintaan ja siihen, miten pankit toimivat sekä mitkä ovat niiden tulevaisuuden suunnitelmat. Pro graduissa on tutkittu korkoriskiltä suojaumisesta (mm. Heinänen, 2012). Sijoittajien käyttäytymisestä matalan koron vallitessa on myös tehty tutkimusta (mm. Hänninen, 2014) sekä korkojen aikarakenteesta ja suhdannevaihtelusta (Mustonen 2012). Tärkeimmäksi tuntemani työt ovat Partasen ja Hännisen opinnäytetyöt, sillä ne käsittelevät samantyyppisiä aiheita pankin näkökulmasta, kuin tämä opinnäytetyö ja antavat hyviä huomioita aiheen parista.

2.2 Tutkimuskysymykset

Tämän opinnäytetyön tutkimuskysymykset ennen alkukartoitusta ovat:

- Mihin Vanger Bank Ab:n tuotteeseen miinuskorko vaikuttaa suhteellisesti eniten korkokatteen näkökulmasta.
- Miten Vanger Bank Ab voi kyseisen tuotteen kohdalla tehdä, jotta se muuttuisi tehokkaammaksi korkokatteen kannalta.

Opinnäyte tutkii, miten negatiivinen korko vaikuttaa Vangerin tuotteisiin henkilökunnan näkökulmasta. Tavoitteena on myös tutkia, kuinka tuotekehityksellä, ehtojen muuttamisella tai

tuotteen muuntamisella voidaan muuttaa tuote tehokkaammaksi yrityksen korkokatteen kannalta. Tavoitteena on saada pankkia hyödyttävä ratkaisu. Alkukartoituksen tarkoituksena on saada alan asiantuntijoiden näkökulmasta mielipiteitä siihen, mihin pankintuotteisiin negatiivinen korko eniten vaikuttaa sekä mikä voisi olla mahdollinen ratkaisu ongelmaan. Alkukartoituksen jälkeen opinnäytetyön tutkimuskysymykset tarkentuvat yksityiskohtaisemmiksi.

2.3 Tutkimuksen rajaus

Tutkimus keskittyy tutkimaan, kuinka negatiivinen korko vaikuttaa Vanger Bank Ab:n tuotteisiin. Tutkimuksen teoreettinen viitekehys on pankin näkökulmasta. Tutkimuksessa otetaan huomioon vain pankin henkilöasiakkaiden tuotteet Suomessa. Opinnäytetyössä ei tutkita negatiivisen ohjauksen vaikutusta Vanger Bank Ab:n yritysasiakkaiden tuotteisiin eikä ulkomailla tarjottaviin tuotteisiin tai muihin ulkomaisiin pankkeihin.

3 Koron teoria

Seuraavassa teoriaosuudessa käsitellään pankkitoimintaan sekä korkoja. Teoria alkaa aluksi osiolla, jossa kerrotaan mistä pankin tulot ja menot muodostuvat, kuinka pankki hinnoittelee tuotteensa sekä mikä on Eurooppa keskuspankin ohjaskorko ja miten se toimii. Sen jälkeen pureudutaan tarkemmin negatiiviseen korkoon sekä sen vaikutukseen Suomen taloudessa ja pankkien toiminnassa.

3.1 Mistä pankin tulot ja menot muodostuvat

Pankkitoiminta jaetaan kahteen osaan: vähittäispankkitoimintaan ja tukkupankkitoimintaan. Vähittäispankkitoiminta on pääosin keskittynyt pienten ja keski suurten yritysten sekä kotitalouksien palvelemiseen. Vähittäispankit tarjoavat muuan muassa maksuliike-, säästämis- ja sijoitus- sekä luottotuotteita asiakkaiden tarpeisiin. Vähittäispankkitoiminnalla on keskeinen merkitys pankkien toimintaan. Tukkupankkitoiminta on laajaa kaupankäyntiä kotimaisilla ja ulkomailla niin raha- kuin arvopaperimarkkinoilla. Tukkupankkitoimintaan liittyy oleellisesti pankkien arvopapereiden liikkeellelasku, arvopaperikauppa ja yrityskauppojen rahoittaminen. Ero pankkitoimintojen välillä ei ole enää niin selkeä, sillä pankit tekevät useasti sekä vähittäis- että tukkupankkitoimintaa. (Kontkanen 2015, 10.)

Vähittäispankkitoiminta on tärkeä osa pankin toimintaa, niin kuin äsken mainittiin. Niiden tulot muodostuvat pääosin ottolainauksesta eli asiakkaan pankille lainaamisista varoista, jolloin pankki on asiakkaalle velkaa. Pankki maksaa asiakkaille korkoa talletuksista ja voi sijoittaa heidän varojaan eteenpäin korkeamman tuotto prosentin tuotteisiin. Ottolainauksia ovat

esimerkiksi tilille panot, jotka pankki maksaa asiakkaalle takaisin heidän niitä pyytäessä tai määrätyn ajan jälkeen. Toinen pääasiallinen tulonlähde pankeille ovat antolainauksesta, jolloin pankki lainaa rahaa asiakkaalle ja joista se kerää korkotuottoja. Yleisiä antolainauksia ovat asuntolainat ja luotot.

Pankit saavat tuloja myös muista tuotteistaan kuten palvelumaksuista, joita voidaan periä tilin hoidosta, lainan hoidosta, toimitusmaksuista, rahaston hoidosta, maksuliikkeen hoitamisesta sekä takaustoiminnasta (Kontkanen 2015, 10).

Ottolainaus on toisaalta myös kulu pankille. Talletetusta rahasta pankki maksaa korkoa asiakkaille, mutta pyrkii samalla saamaan edelleen sijoittamistaan varoista suuremman tuoton, kuin asiakkaille maksetut korko. Pankin kuluja ovat myös liiketoiminnan kiinteät kustannukset kuten henkilöstö, vuokra ja muuta toiminnan edellyttävät kulut, joita lähes kaikki yritykset maksavat. Pankin kuluja ovat myös mahdolliset luottotappiot, joita pankki pyrkii minimoimaan riskinhallinnalla ja puntaroimalla luotonantoa. Pankin kuluja ovat myös osakkeenomistajille maksettavat osingot, joita se maksaa voitoistaan.

3.2 Pankkituotteiden hinnoittelu

Pankkituotteiden hinnoittelun idea ei lähtökohtaisesti poikkea muiden tuotteiden ja palveluiden hinnoittelusta. Hinnoittelu on tärkeä osa liiketoiminnan suunnittelun sekä markkinointia. Tuotteiden hintoihin vaikuttaa lähtökohtaisesti markkinoilla vallitseva kysyntä ja tarjonta samalla idealla, kuin missä tahansa yrityksessä. Mikä tekee pankin tuotteista erilaisia verrattuna esimerkiksi kulutushyödykkeisiin, on hyvin usein tuotteissa käytetty luotonannon tai luotonoton hinnoittelu eli korko. (Kontkanen 2016, 100.)

Pankit voivat pitkälti päättää hintansa, mutta kotimainen ja ulkomainen kilpailu sekä vapaat markkinat eivät salli suuria poikkeamia yleisen korkotason asettamista hinnoista varainhankinnassa tai luotonmyönnössä. Tilanne on pakottanut pankit kiinnittämään entistä enemmän huomiota kustannustehokkaaseen toimintaan sekä hinnoittelemaan tarkkaan tuotteensa ja kiinnittämään entistä tiukemmin huomiota kustannusten seurantaan. Kilpailu on vaikuttanut eniten vähittäispankkitoimintaan, koska niiden hintaerot ovat vieläkin helpommin kilpailutettavissa ja kaikkien asiakkaiden saatavilla. (Kontkanen 2015, 99.)

Rahoitusmarkkinoilla vallitsevat korot antavat asiakkaille selkeää informaatiota pankkien soveltamista luotto- ja talletustuotteista. Ohjaskorko tekee myös tuotteista helposti toisiinsa verrattavia. Tuotteiden hinnat määritellään usein poikkeamaan markkinakorosta lisäämällä kokonaiskorkoon pankin oma marginaalin tai käyttämällä ainoastaan pankin omaa viitekorkoa tai kiinteää korkoa, joille markkinakorko antaa suuntaa (Kontkanen 2015, 100). Tuotteiden

hinnoittelu palvelee pankkien tavoitetta päästä taloudellisiin tavoitteisiin. Pankin tuottotavoitteen lisäksi osakkeen omistajat vaativat myös osinkoja yhtiön tuotoista. Vakavaraisuuden hallinta ohjaa myös omalta osaltaan pankin tuotteiden hinnoittelua. (Kontkanen 2015, 102.)

3.3 Euroopan keskuspankin ohjauskorko

Moni euroalueen pankki käyttää tuotteissaan Euriboria, joka on Euroopan keskuspankin ohjaama viitekorko, jonka arvolla pankit lainaavat toisilleen euroalueella rahaa. Pankit lainaavat toisilleen varoja, sillä vain 25 isointa pankkia Euroopassa saavat Euroopan keskuspankilta lainaa ilman viitekorkoa. Pienemmät pankit lainaavat isoilta pankeilta sekä toisiltaan rahaa toimintaan Euriborin hinnalla. Rahapolitiikan viranomaisen Euroopan keskuspankin eli EKP:n rahapolitiikka keskittyy lähinnä niin sanottuihin rahoitusoperaatioihin, jossa se rahoittaa euroalueen pankkijärjestelmää. EKP päättää euroalueen rahapoliittista ohjauskorosta eli Euriborista sekä säätelee pankkien maksuvalmiutta ja liikkeellä olevaa rahan määrää. (Pekkarinen & Sutela 2007, 238.)

EKP on euroalueella pankkien pankki, joka lainaa varoja ja tallettaa niitä pankkien pyynnöstä ylös yli Euriborin arvolla. Euribor voidaan jakaa yhden, kolmen, kuuden tai 12 kuukauden jaksoihin, joita pankit käyttävät tuotteissaan. EKP pyrkii pitämään makrotalouden vakaana sekä hintavakauden tasaisena pitämällä yllä noin 2 %:n inflaatiota. EKP on myös osittain vastuussa pankkijärjestelmän toimivuudesta. Ohjauskorot ja niiden odotukset määrittelevät markkinoilla olevien lyhyiden korkojen (1 kk - 12 kk) tason, joilla pankit tasoittavat maksuvalmiuserojaan muun muassa lainanotoilla sekä sijoituksilla. (Korkman 2012, 83.)

Ohjauskoron nostaminen ja markkinoiden usko sen korkealla pysymiseen vaikuttavat nopeasti pitkiin eli yli vuoden mittaisiin korkoihin sekä joukkovelkakirjamarkkinoihin joka taas vaikuttaa pankin rahoitusehtoihin, pankkien korkoihin ja euron kurssiin nostamalla sitä. Kurssin noustessa euron ulkoinen arvo vahvistuu ja houkuttelee ulkopuolelta mukanaan sijoittajia Euroopan markkinoille. Tämä kierre vaikuttaa positiivisesti kokonaiskysyntään sekä työllisyyskehitykseen mutta luo samalla inflaatiopainetta. (Korkman 2012, 84.)

Liiallisen inflaation ja rahan arvon alenemiseen EKP vastaa nostamalla ohjauskorkoja, joka hillitsee kulutusta ja investointeja. Hintojen nousu tekee lainojen saannista vaikeampaa eikä talous pääse näin ollen ylivelkaantumaa ja ylikuumentumaan. Laskusuhdanteessa tai taantumassa EKP pyrkii taas piristämään markkinoita laskemalla ohjauskorkoja normaalia alemmas, joka kiihdyttää kysyntää ja laskee lainojen korkoja. Ohjauskoron laskulla EKP pyrkii nostamaan rahan kysyntää ja lisäämään investointeja, jotka tuovat uusia työpaikkoja ja parantavat taloutta. (Yhteiskunta 2016.)

3.4 Negatiivinen korko

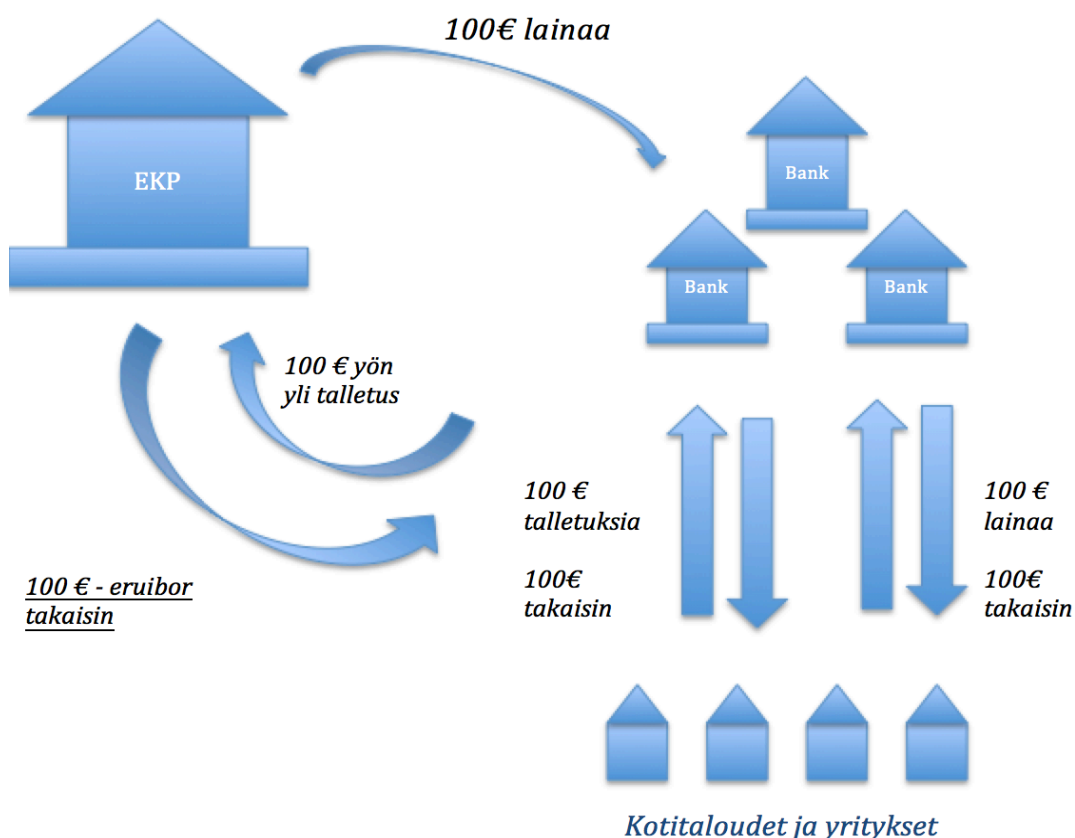
Pitkään jatkuneen talouden taantuman takia EKP on laskenut ohjaukseen historiallisen alas. Maaliskuussa 2015 EKP laski yhden kuukauden Euriborin ohjaukseen $-0,01\%$ ja helmikuuhun 2016 mennessä kaikki EKP:n ohjaukset olivat laskeneet negatiiviselle puolelle. Ohjaukset kurssi on ollut laskusuhteinen viimeiset neljä vuotta ja laskulle ei näytä tulevan lähiaikoina loppua. Ennusteen mukaan 3 kk:n Euribor nousee vuonna 2017 nollian tuntumaan ja 2018 vastaava ohjaukset asetetaan $0,20\%$:n puolelle (Elinkeinoelämän tutkimuslaitos 2016). Negatiivinen korkotaso heikentää pankkien kannattavuutta ja vakavaraisuutta eri tavoin. Pankkien korkokate rasittuu erityisesti korkotason laskiessa voimakkaasti. Korkokate on pankkien asiakkaille maksamien ja saatavien korkojen erotus ja se on muuttunut kriittiselle tasolle pitkään laskeneen ohjaukseen takia. Tämä merkitsee pankille tuotteiden rakenteen muuttumista entistä riskipitoisimmiksi.

Kuviossa 1 on selvennetty käytännössä, mitä miinuskorko pankin kannalta tarkoittaa. Keskuspankit lainaavat rahaa henkilö- ja yrityspankeille, jotka myöntävät luottoja ja lainoja asiakkailleen, koron hinnalla, joka on tällä hetkellä negatiivinen. Pankit käyttävät yleisesti Euriborin ja marginaalin yhteenlaskettua kokonaiskorkoa. Kun EKP:n ohjaukset on negatiivinen, pankit saavat vähenevät, sillä ohjaukset voi niin sanotusti syödä marginaalia. Näin ollen, jos asuntolainan marginaali on $1,2\%$ ja ohjaukset on $-0,3\%$ jää pankille ainoastaan $0,9\%$:n voitto, josta koron osuus on 0 euroa. Mikäli lainanehdoissa on sovittu, että negatiivinen korko ei syö marginaalia, ei näin pääse pankin onneksi tapahtumaan. EKP haluaa työntää rahaa markkinoille pankkien kautta tarjoamalla yrityksille ja kotitalouksille lähes ilmaista lainarahaa. Korkojen ollessa miinuksella myös investoinnit muuttuvat entistä kannattavimmiksi, joka osaltaan parantaa työllisyyttä ja kansantaloutta.

Pankeilla on myös mahdollisuus tallettaa yön yli varoja keskuspankkiin, jolta se saa talletuskorkoa ohjaukseen arvolla. Korkotason ollessa negatiivisella puolella pankit joutuisivat maksamaan yön talletuksista keskuspankille. Yön yli talletukset ovat huonoa bisnestä pankeille, joten niitä pankit eivät tällä hetkellä tee. Negatiivinen talletuskorko on pankeille ikään kuin rangaistus varojen talletuksesta keskuspankkiin. EKP haluaa toiminnallaan ohjata pankkeja viemään ylimääräiset talletukset markkinoille ja lainaamaan alijäämäisille pankeille, eikä säilöä niitä holveihin. (Silvo 2014.)

Pankit ottavat vastaan asiakkaiden talletuksia, jonka päälle pankki maksaa talletuskorkoa. Heikon korkotilanteen takia pankkien maksamat korot ovat matalat tai jopa nollassa. Pankit eivät halua periä asiakkailta negatiivista korkoa talletuksista. Se johtaisi talletuskattoon jolloin ihmiset nostaisivat varat tileiltään ja pistäisivät ne ”sukanvarteen”.

Negatiivinen korko on siis velallisille hyvä asia, mutta säästäjille huono. Ongelma syntyy, kun pankit eivät saa korkoja myöntämistään lainoista ja luotoista, mutta joutuvat maksamaan talletuksista korkoa, jotta saavat pidettyä asiakkaat tyytyväisinä. Pankkien toiminta korkokatteen kannalta on jo siis tappiollista. Negatiivisen koron vaikutus alkaa pitkällä aikavälillä syömään korkokatetta entisestään ja horjuttamaan pankkien vakavaraisuutta.

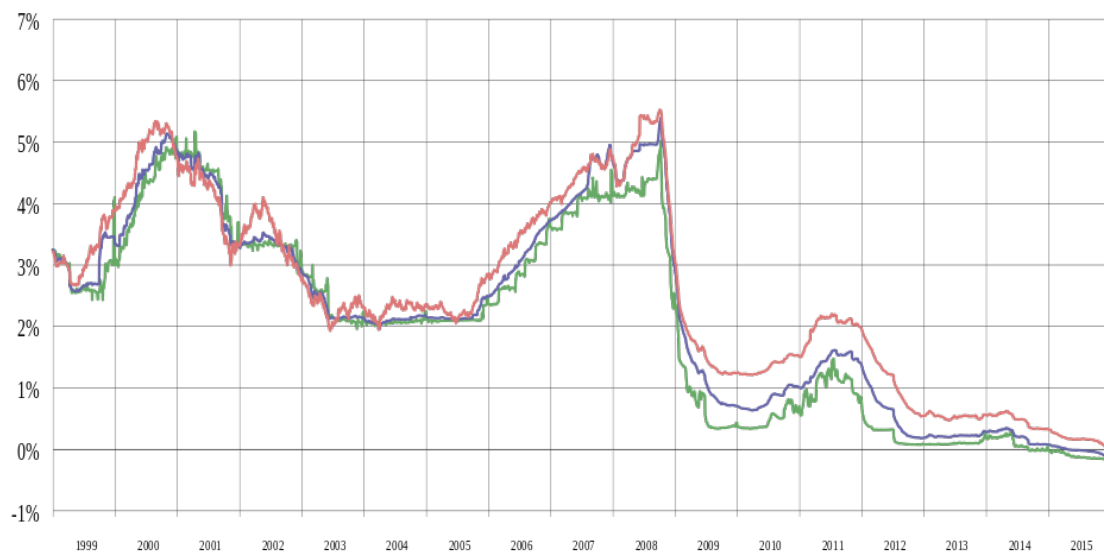

Kuvio 1. Negatiivisen ohjaukorko pankin näkökulmasta selvennettyä helpoilla luvuilla.

Kuviossa 2 näkyy 12 kk, 3 kk ja viikon Euriborit aina vuodesta 1999 vuoden 2016 alkuun asti. Kuviossa vasemmalla näkyy 1990-luvun lopun IT-kuplan korkein huippu sekä 2000-luvun alussa kuplan puhkeaminen. IT kupla syntyi tietotekniikan kokemasta yliarvostuksesta ja sen romahkamisesta (Wikipedia 2016). Kuviossa näkyy selkeästi myös, kuinka vuoden 2008 talouskriisin jälkeen ohjaskorot ovat tippuneet yli 5 %:n korosta negatiiviselle puolelle noin kahdeksassa vuodessa. Talous ei ole vielä noussut 2000-luvun tasolle. Pitkään jatkuneen epävakaa talouden takia EKP on päättänyt lähteä koviin elvytystoimiin talouden nostattamiseksi.

Miinusmerkkistä korkoa on pidetty pitkään lähinnä vain teoreettisena talouden käsitteenä, mutta 2015 siitä tuli totta. Pankit ovat toimineet tässä ympäristössä nyt yli puolitoista vuotta. Miinuskorko on EKP:n luoma epänormaali ilmiö, joka on osana massiivista elvytystoimintaa.

Keskuspankki on yrittänyt miinuskorolla saamaan talouden taas nousemaan. Korkoalennuksen lisäksi EKP ostaa markkinoilta valtioiden joukkovelkakirjoja osana elvytystoimintaa. Suomessa pankkien tila on vakaa ja suomalaiset maksavat Euroopan alhaisimpia korkoja, sillä lainoissa on käytetty pitkälti lyhyitä ohjaukorkoja. Ohjaskoron laskeminen on vain osa elvytystä, jonka jälkeen EKP jatkaa niin sanottua normaalia rahapolitiikkaa sitten, kun markkinoiden rattaat jälleen pyörivät. (Urrila 2015.)

Kuvio 2 Euribor 01/1999 - 03/2016. 12kk (punainen), 3kk (sininen), viikon korko (vihreä). (Wikipedia 2016)

Suomen kansantalous eli BKT kasvoi vuonna 2015 0,2 % kolmen vuoden taantuman jälkeen. Erittäin vaimean kasvun lähteenä oli kotimainen kysyntä. Vuoden 2016 ennusteen mukaan BKT on 1,1 %:n kasvussa edellisvuoteen verrattuna. Seuraavat kaksi vuotta kasvu tulee jäämään vain noin prosentin kasvutuntumaan ja koko ennuste periodilla kumulatiivinen kasvu jää vain 3 %:n tuntumaan. Kasvu ontuu ja talouden valopilkku rakentaminen ei jaksakaan enää muutaman vuoden kuluttua parantaa BKT:tä. Valtionvarainministeriön mukaan rahoitusmarkkinoilla epävarmuus jatkuu ja pankkinsektorilla muun muassa Italia ja Saksa aiheuttavat huolta. Yleinen kehitys koko Euroopassa Valtionvarainministeriön mukaan on hidasta, mikä ennustaa ohjaukorkojen jäävän nollian tuntumaan tai jopa negatiiviselle puolelle vielä vuosiksi. (Valtiovarainministeriö 2016.)

Negatiivisen koron tulevaisuus näyttää huolestuttavan pitkältä, joten miksi lähes ilmainen laina raha ei myy ja miksi yritykset eivät investoi. EKP on alentanut ohjaukorkoa ja näin yrittänyt työntää rahaa markkinoille kiertoa, mutta silti yritykset eivät investoi ja kotitaloudet eivät kuluta. Analyysiyhtiö Lombard Street Researchin ekonomistin Leigh Skenen mukaan talouden eri osissa entisestään kasvava velkamäärä on kasvanut enemmän, kuin velkaantumisella tehty tuotto ja talouskasvu. Skenen mukaan tämä on alituisesti heikentänyt velkaantumisen

hyötysuhdetta ja hänen mukaansa keskuspankki ei toiminnallaan helpota taloutta vaan pikemminkin pahentavat sitä. Rahaelvytys on Skenen mukaan mennyttä ja vanhan velan ”puhdistus” on vielä edessä. (Iltalehti 2016.)

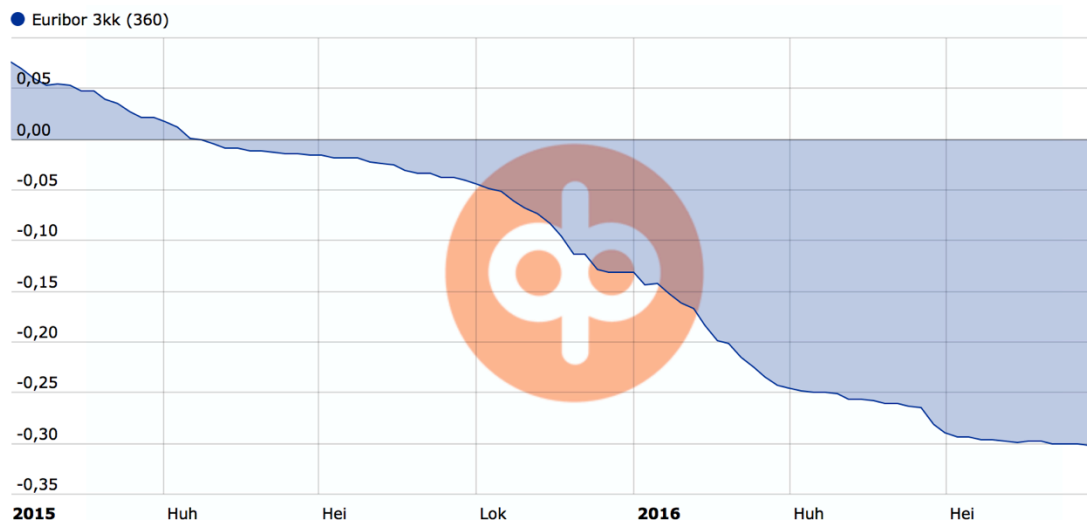
3.5 Negatiivisen koron vaikutus marginaaleihin

Pankit käyttävät luottotuotteissaan valittua Euriboria sekä marginaalia tai pankin omaa ohjauskorkoa myötäilevää prime-korkoa, jonka jokainen pankki määrittelee itse. Negatiivisen koron myötä pankit ovat joutuneet sopeutumaan muutokseen ja keksimään uusia tapoja korkokatteen ylläpitämiseksi. Tulevien vuosien odotus negatiivisesta tai alhaisesta korosta pakottavat pankit keskittymään vakavaraisuuden ja kannattavuuden ylläpitämiseen. Hypon pääekonomisti Juhana Brotherus ennustaa, että normaali 3 - 4 %:n korkotaso saavutetaan vasta vuoden 2020 tienoilla (Sippola 2016).

Kuviossa 3 näkyy, kuinka kolmen kuukauden Euribor on laskenut lähes suoraviivaisesti toukokuukusta 2015 lähtien. Lasku on vaikuttanut kriittisesti pankkien korkosaamisiin. Nollaan tai negatiiviselle puolelle laskenut korko voi aiheuttaa pankille myös ongelman, jossa asiakkaat haluavat maksaa lainansa nopeammin pois. Mikäli asiakkaat maksavat lainansa pankille suunniteltua nopeammin, vähentää se pankin saamia korkotuottoja entisestään. Erittäin matalan korkokauden aikana asiakkaat saattavat myös haluta neuvotella pankin kanssa lainoilleen uuden ja entistä matalamman korkokannan. (Rogers 1992, 36.)

Negatiivinen korko ei pankeissa syö kuitenkaan marginaalia, mikäli näin on määritelty lainan ehdoissa. Pankeilla on oikeus käyttää korkosuojaa, jolloin negatiivinen korko voidaan nollata, jotta se ei syö kokonaiskorosta marginaalia. Ålandsbankenin Suomen johtaja Anne-Maria Saloniuksen mukaan pankkien tulisi saada aina vähintään marginaali (Taloussanomien 2016). Kesällä 2016 Oikeusministeriön työryhmä suunnitteli lakiuudistusta, joka poistaisi korkosuojan pankeilta. Kyseinen muutos ei mennyt läpi Eduskunnassa, joten pankit saavat jatkossakin käyttää korkosuojaa (Oikeusministeriö 2016).

Uusien asuntolainojen korko koostuu lähinnä marginaalista sillä miinuskorko on korkosuojan ansiosta nolla. Kesäkuussa 2016 uusien asuntolainojen vuosikorko oli 1,13 %, joka on alhainen. Korkotason laskiessa pankit ovat yrittäneet nostaa marginaaleja, joka toisi ohjauskoron paikkaavaa tuottoa. Koron nosto suurissa määrin ei ole mahdollista, sillä pankeilla on kova kilpailu kokonaiskorosta. Merkittävä hintojen nousu voi myös aiheuttaa asiakkuuden vaihtoa pankista toiseen. (Finanssivalvonta 2012.)

Kuvio 3. Euribor 3 kk 01/2015-09/2016 (OP Osuuskunta 2016)

3.6 Negatiivisen koron aiheuttamat muutokset

Negatiivisen koron vallitessa pankit ovat joutuneet keksimään uusia tapoja mukauttaa toimintansa haastavalle ajanjaksolle. Ennen pankit käyttivät johdannaisia suojautuakseen matalalta korolta tai koron heilahduksilta, mutta nyt pankit turvautuvat myös muihin toimiin taatakseen vakavaraisuutensa ja toimintansa. (Talousviesti 2012.)

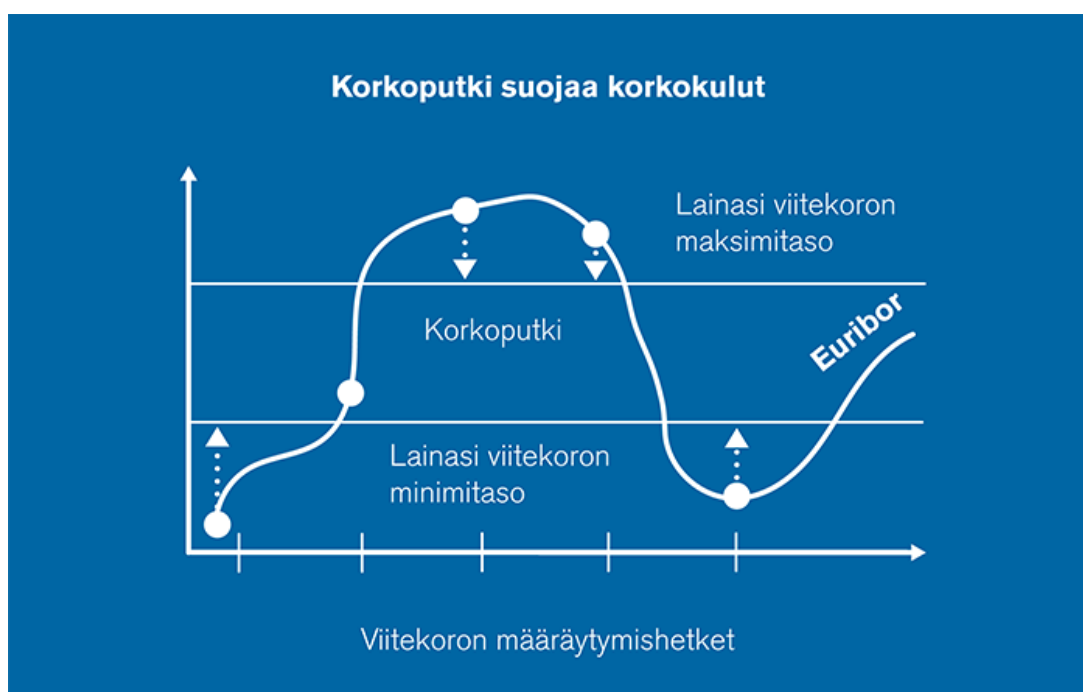
Pankit muun muassa tarjoavat lainoilleen ohjaskoron sijasta omaa prime-korkoa, joka päätetään pankin omalla hallinnollisella päätöksellä. Prime-korko myötäilee EKP:n ohjauskorko, mutta on vakaampi, sillä se muutetaan pankin toimesta yleensä muutaman kerran vuodessa. Esimerkiksi Aktian 1.3.2016 laskema prime-korko on 0,75% (Aktia 2016). Prime-korko on vakaampi, mutta yleisesti ottaen ja ainakin tällä hetkellä kalliimpi korko, kuin Euribor, joten se yleensä hyödyttää enemmän pankkia, kuin velallista (Asuntolaina.org). Euriboriin sidottujen lainojen suosio näkyy esimerkiksi nostetuissa asuntolainoissa. Tammikuussa 2016 otetuista uusista asuntolainoista 96 % oli sidottu Euriboreihin ja loput 4 % muihin korkoihin. (Suomen pankki 2016.)

Kiinteä korko on myös yksi vaihtoehto, jota pankki tarjoaa asiakkailleen asuntolainojen korkoiksi Euriborin sijaan. Kiinteä korko on nimensä mukaan sovittu korko, joka pysyy laina-ajan samana tai tietyn määritellyn ajan. OP tarjoaa esimerkiksi 1,4 % kiinteää korkoa viiden vuoden lainoille ja 1,6 % korkoa seitsemän vuoden lainoille (OP 2016). Näin ollen viitekoron muutos ei aiheuta pankille korkokatteen heikkenemistä. Toisaalta ohjaskoron noustessa pankki ei hyödy mahdollisista lisätuloista, sillä kiinteäkorko ei muutu korkotason muuttuessa. Kiinteän koron ehtoihin sisältyy myös yleisesti käytetty ehto, jonka mukaan lainalle ei voi tehdä ylimääräisiä lyhennyksiä. Tämä tarkoittaa sitä, että pankki saa lainanlyhennyksen ajan aina en-

nalta määrätyn määrän korkoja. Ennalta tiedetyt ja tasaiset korot ovat pankin kannalta hyvä asia, sillä se pystyy ennustamaan tulevia tuloja ja menoja tarkasti sekä pankki pystyy näin ollen mukautumaan vallitseviin muutoksiin nopeammin ja varmemmin. (Kuluttajavirasto 2014.)

Pankit tarjoavat myös korkoputkea asiakkailleen, joka takaa myös vakaan koron lainoissa. Korkoputken ideana on määritellä lainalle alin ja ylin korko, joiden välissä lainan korko liikkuu, kuten kuviossa 4 käy ilmi. Korkoputkessa esimerkiksi Nordeassa käytetään silti kokonaiskorossa normaaliin tapaan marginaalia sekä 12 kuukauden Euriboria. Näin ollen kokonaiskorko muuttuu Euriborin mukaan, mutta ei ikinä liiku sovitujen rajojen ulkopuolella, niin kuin kuvassa 4 käy ilmi. Korkoputkea ja sitä vastaavia tuotteita tarjoavat myös OP, Danske Bank ja Handelsbanken. Korolle voi sopia myös vain ylä- tai alarajan, jolloin korko ei nouse tai laske sovitun rajojen puolella. Aktia tarjoaa korkoputken sijasta vain korkokattoa, jolloin korko ei voi nousta yli sovitun rajan, mutta voi laskea ilman alarajaa (Aktia 2016).

Korkoputken ideana on myös asiakkaalle annetun vakaan koron lisäksi taata pankin korkotulot, jotta korkokate ei pääse heikkenemään. Korkoputken neuvottelemisen on yleisesti ottaen asiakkaan kanssa hankalaa, ottaen huomioon tämän hetkisen korontilanteen. Korkoputki ei korkotilanteen valossa vaikuta kovinkaan houkuttelevalta, sillä valitsemalla korkoputken lainan korkokustannukset nousevat korkeammaksi, kuin pelkän marginaalin ja viitekoron yhdistelmä. Korkoputken suosio muuttuu aina korkotilanteen mukaan, kun korot ovat korkealla korkoputken kysyntä nousee ja toisin päin.

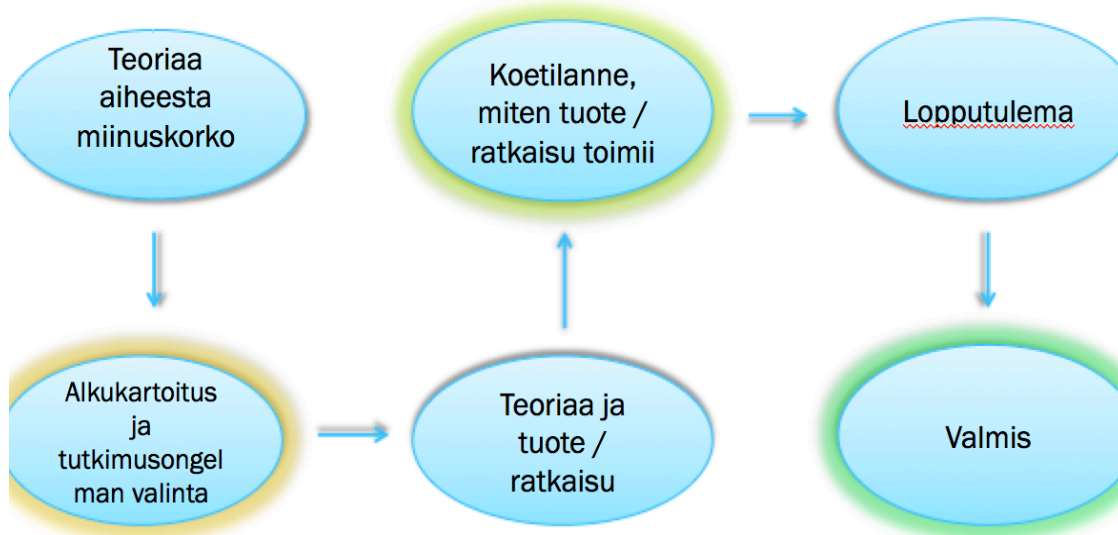
Kuvio 4. Korkoputki (Nordea 2016)

Korkokatteen alentuessa pankit ovat joutuneet muuttamaan toimintaansa entistä tehokkaammaksi eli pienentämään kuluja. Säästöjä tehdään vähentämällä maksettavia korkoja sekä suosittelemalla asiakkaille korkosuojia. Pankit eivät paikkaa negatiivisen koron alentamaa korkokatetta ainoastaan kustannussäästöillä, vaan myös nostamalla palvelumaksuja sekä marginaaleja. Lisätuloa haetaan asiakkaalta, kuten Nordea on esimerkiksi syksyn aikana tehnyt ilmoittaen ottavansa käyttöön tilinhoitomaksun osiin sen tileistä (Nordea 2016).

4 Tutkimus

Tässä luvussa esitetään opinnäytetyön tutkimusosuus. Opinnäytetyön tutkimus on kvalitatiivinen eli laadullinen tutkimus. Tutkija käyttää työssään laadulliselle tutkimukselle tyypillisiä tutkimusmetodeja, kuten aivoriiheä sekä ryhmähaastattelua. (Hirsjärvi, Remes & Sajavaara 2010, 164.)

PROJEKTIN KULKU

Kuvio 5. Projektin kulku

Kuviossa 5 kuvataan tutkimuksen ja opinnäytetyön kulku. Opinnäytetyö alkoi tutkimalla ja kirjoittamalla teoria pankin toiminnasta, ohjaukoroista sekä negatiivisesta ohjaukoroista. Tavoitteena on heti työn alkuun antaa lukijalle ymmärrettävät lähtökohdat pankkitoiminnasta ja koroista. Negatiivinen korko on monimutkainen asia ja osa laajaa pankki- ja korkotoimintaa, joka vaikuttaa koko Euroopan talouteen, minkä takia koin tarpeelliseksi avata aihetta laajalti heti työn alussa niin, että kuka tahansa pääsee asian ytimeen nopeasti.

Tutkimus käsittelee negatiivisen ohjaskoron vaikutusta pankin tuotteissa. Aiheen valinta syntyi mielenkiinnosta pankki- ja korkotoimintaa kohtaan. Tutkimus alkaa alkukartoituksella, jossa selvitetään tutkimusongelma sekä kartoitetaan mahdollisuuksia niiden ratkaisemiseen. Alkukartoituksen jälkeen päästään ratkomaan ongelmaa tarkemmin ja valitsemaan alkukartoituksessa ehdotetuista ratkaisuista kehityskelpoisimmat, joita lähdetään työstämään. Tavoitteena on luoda tuote tai ratkaisu, joka parantaisi pankin korkokatetta. Toimintaehdotus testataan koetilanteessa vielä ennen sen esittämistä Vanger Bank Ab:lle. Koetilanteen testiryhmä koostuu nykyisistä pankin asiakkaista sekä potentiaalisista asiakkaista. Ratkaisun tai tuotteen valmistuttua se esitellään ja testataan koetilanteessa, jossa saadaan asiakkaiden mielipide sen toimivuuteen ja houkuttelevuudesta. Koetilanteen jälkeen on vielä mahdollista parantaa ratkaisua testaajien antaman palautteen perusteella ennen, kuin se esitetään vielä Vanger pankin edustajalle.

4.1 Alkukartoitus

Alkukartoituksen tavoitteena on selvittää pankin näkökulmasta hyödyllinen kehityskohde. Tarkoitus on aluksi selvittää, mikä on pankin työntekijöiden mielestä se tuote, joka kärsii eniten negatiivisen koron vaikutuksesta. Tämän jälkeen tutkitaan minkälainen ratkaisu olisi hyvä tehdä, jotta pankin korkokate saataisiin nousuun. Alkukartoitus antaa tutkijalle pankkilähtöisen kehityskohteen ja jonka tutkiminen antaa pankille hyödyllistä tietoa. Tutkimusongelman tutkimisen lisäksi tavoitteena on ratkaista tutkimusongelma ja tuoda pankkia hyödyttävä ratkaisu, kuten uusi tuote tai näennäisesti uusi tuote.

Alkukartoitus järjestettiin opinnäytetyöntekijän varaamassa tilassa, jossa aihetta tutkittiin valitun tutkimusmetodin avulla. Tavoite on saada hyviä ideoita pankin työntekijöiden näkökulmasta, joita voidaan lähteä jatkojalostamaan. Alkukartoitukseen osallistui tutkijan lisäksi viisi muuta Vanger Bank Ab:n toimihenkilöä. Opinnäytetyöntekijä toimi kartoituksen johtajana kaikille entuudestaan tutuille toimihenkilöille. Kaikki pankin työntekijät ja tutkija mukaan lukien työskentelevät pankissa neuvontatehtävissä ja ovat näin ollen olleet jatkuvasti kosketuspinnassa pankin asiakkaiden kanssa.

4.1.1 Aivoriihi

Alkukartoituksen tutkimusmetodiksi valittiin aivoriihi. Aivoriihi on luova ongelmanratkaisumenetelmä, jonka peruseriaatteena on tuottaa ryhmän kesken tietystä aiheesta uusia ideoita mahdollisimman monipuolisesti ja estotta. Ideoinnin tarkoituksena on tuottaa mahdollisimman paljon erilaisia ideoita, joista valitaan ideoinnin loppuun parhaat jatkojalostukseen. Ideaali aivoriihiryhmän koko on kuudesta 12 henkilöä. Liian pienessä ryhmässä ei välttämättä

saada luotua tarpeeksi lennokkaita ja monipuolisia ideoita. Liian isossa ryhmässä taas voi helposti käydä niin, etteivät kaikki henkilöt pääse osallistumaan syvällisesti ideointiin. Aivoriihen johtajan rooli on tärkeää ideoinnin onnistumisen kannalta. Johtaja edesauttaa ryhmää tuottamaan ideoita esimerkiksi ryhmittämällä ideoita ja rohkaisemaan ihmisiä miettimään luovasti. (Ojasalo 2009, 147.)

Ideoinnin alkuvaiheessa aivoriihelle asetetaan tavoite sekä rajat. Tämän jälkeen on tarkoitus vapauttaa ideoijien ennakkoluulot sekä muut ideointia rajoittavat seikat. Aivoriihen tuotokset syntyvät ideointivaiheessa, jolloin esitetään ideoita vapaasti ja estoitta. Vasta ideointivaiheen jälkeen aletaan tarkastelemaan ehdotuksia kriittisessä valossa. Valintavaiheessa parhaat ja realistiset valinnat nousevat ideoiden joukosta ja niitä voidaan tämän jälkeen lähteä jalostamaan. (Ojasalo 2009, 146.)

4.1.2 Aivoriihen toteutus

Tavoitteena oli kehittää pankille uusi ratkaisu, joka toisi helpotusta miinuskoron alentamaan korkokatteeseen. Uuden tuotteen tai menetelmän kehittäminen on hyvä aloittaa aivoriihellä, jolloin saadaan mahdollisesti täysin uusia ideoita ja näkemyksiä. Aivoriihi toteutettiin kuuden hengen ryhmässä. Aivoriihi on yksi tärkein osa alkukartoitusta ja sen onnistuminen projektin kannalta on erittäin tärkeää.

Ennen ideoinnin aloitusta opinnäytetyöntekijä kertasi kaikille Vanger pankin toimihenkilöille, mikä aivoriihen idea on sekä mitkä ovat ideoinnin tavoitteet. Aivoriihen toteutukseen meni ryhmältä keskimäärin 20 minuuttia, jonka jälkeen tulokset purettiin ja ideoista valittiin kolme parasta.

Aivoriihi oli onnistunut, sillä ryhmä sai pienestä koostaan huolimatta monia ideoita sekä kaikki pankin toimihenkilöt osallistuivat ideointiin aktiivisesti ja rohkeasti. Kaikkien toimihenkilöiden tuntiessa toisensa oli aivoriihen tunnelma rento ja estoton, eikä alkulämmittelyyn mennyt näin ollen paljon aikaa. Aivoriihen tehtävänanto löytyy liitteestä 1 sekä tulokset liitteestä 2.

4.1.3 Aivoriihen tulosten avaaminen

Aivoriihen aikana nousi vahvasti esiin kolme pankin tuotetta, joihin negatiivinen korko vaikuttaa kaikkein eniten. Vanger pankin työntekijöiden mielestä miinusmerkkinen ohjaskorko vaikuttaa eniten asuntolainoihin, talletuksiin sekä luottoihin. Eniten keskustelua herätti asuntolainat, joissa painetta tuovat alhainen ohjaskoron sekä kova kilpailu.

Vangerin työntekijöiden näkökulmasta asuntolainoissa on tapahtunut kolmen vuisen vuoden jälkeen pieni positiivista muutosta. Uusia asuntolainoja on nostettu Suomen Pankin mukaan noin 2,6 % kasvuvauhdilla verrattuna viime vuoteen. Kysyntä on lisääntynyt vuoteen 2015 verrattuna, mikä johtuu selvästi korkojen halpenemisesta, sillä uusien asuntolainojen kokonaiskorko koostuu lähinnä ainoastaan marginaalista (Suomenpankki 2016). Korkealennus näkyy pankin työntekijöiden mukaan myös asiakkaiden asenteissa, sillä he ovat valmiita ottamaan enemmän riskejä, kuin aiemmin. Tämä näkyy muun muassa suurempina laina määrinä ja haultomuutena käyttää korkoputkea tai kattoa, mikä turvaisi talouden tulevaisuudessa, kun lainojen korot nousevat. Vanger pankin työntekijä kuvaili ihmisten asenteita halpaan rahaan:

”Jotkin asiakkaista tulevat hiukan suuruudenhuiluiksi, kun rahan on niin halpaa. Eihän ketään voi pakottaa ottamaan korkosuoja, mutta on tärkeää käydä keskustelua niistä asiakkaan kanssa.” (Haastateltava 2 2016.)

Aivoriihessä etsittiin myös ratkaisuja negatiivisen koron aiheuttamiin korkotappioihin. Lainojen korkokatteen nostamiseksi työntekijät ehdottivat suurimmaksi osaksi muutoksia kokonaiskorkoon. Yksi ehdotus oli nostaa marginaalia, joka kompensoisi ohjaskoron tappioita. Toinen ehdotus oli prime-korkojen suosiminen uusissa asuntolainoissa. Korkoputki tuli myös esiin aivoriihen aikana, joka toisi pankille varmat korkotuotot.

Toinen osa-alue, joihin negatiivinen korko vaikuttaa pankin tuotteissa negatiivisesti on talletukset. Talletuksista maksettiin korkeampaa korkoa ohjaskorkojen ollessa korkeampia ja pankin korkokatteen ollessa vahvempi. Ohjaskoron laskettua miinuksien puolella myös pankin korkosaatavat ovat pienentyneet tai muuttuneet lähes nolaksi, joka on pakottanut pankit alentamaan maksettavaa talletuskorkoja.

”Tilitalletuksista saa tällä hetkellä 0,05 % tai jopa 0 % korkoa ja, jos ottaa mukaan inflaation, niin karkeasti sanottuna ihmiset häviävät rahaa. Yleinen käsitys on, että sijoittamisessa häviää rahaa ja se on vaikeaa sekä monimutkaista. Todellisuus on jotain ihan muuta.” (Haastateltava 5 2016.)

Aivoriihessä kävi ilmi, kuinka epäluuloisesti osa asiakkaista suhtautuu sijoittamiseen. Perinteinen rahojen säilöminen tilille on vieläkin suosittua. ”Rahastoihin ei kovin moni innostu sijoittamaan, vaikka se olisi huomattavasti parempi sijoituskohte, kuin pelkkä tili.”

Aivoriihen aikana hahmoteltiin myös ratkaisuja talletuksiin liittyviin korko-ongelmiin. Ongelma on siis, kuinka saada asiakkaat tallettamaan lisää rahaa säästöihin ja kuinka pitää asiakkaan tyytyväisenä. Ensimmäisenä nousi ehdotus, jonka mukaan tulisi suosia enemmän määräaikaistalletuksia, jolloin asiakkaalla on matalampi kynnys nostaa ja käyttää talletettuja raho-

ja. Näin ollen pankki voi pitää talletuksia pidempään ja hyötyä niistä sijoittamalla ne eteenpäin. Määräaikaistalletuksien sopimuksia on myös heidän mukaansa helppo jatkaa, tarjoamalla uutta säästö- tai sijoituskohdetta. Määräaikaissopimuksia sivuten esiin tuli myös ehdotus, jossa tulisi suosia pitkiä sopimuksia jotta raha olisi pankilla varmasti mahdollisimman pitkään käytettävissä. Aivoriihessä tuli esiin myös uuden tuotteen lanseeraaminen, jossa olisi mahdollisesti jokin uusi ominaisuus, joka houkuttelisi uusia säästäjiä. Keskustelussa nousi myös esiin mahdollisuus suositella asiakkaalle sijoitussuunnitelmaa, joka sitouttaisi asiakasta ja toisi pankille varmasti enemmän tuloja.

Kolmanneksi tuotteeksi Vangerin työntekijät nimesivät luotot. Luotoissa ja luottokorteissa on yleensä huomattavasti korkeampi marginaali, kuin lainoissa, joka saattaa pankista riippuen lähennellä jopa 10 %. Ero lainojen ja luottojen kokonaiskorossa Vanger Ab:ssa on se, ettei luottojen ohjaukorkoa voi määrittellä nollassa, vaikka se laskisikin miinukselle. Näin ollen ohjaukorko syö luottojen marginaalia, jos se on negatiivinen. Luottojen koroista tulee silti lainoihin verrattuna hyvät marginaalit, mutta korkotulot ovat jälleen 0 euroa, mikä osaltaan vähentää korkokatetta.

Aivoriihi tiimi kehitti mahdollisia ratkaisuja luottojen osalta. Ensimmäinen ehdotus oli sama, kuin lainoissa eli marginaalin nostoa sekä palvelumaksujen korotusta. Muutoksia ehdotettiin tehtäväksi myös luoton ehtoihin, pankin tulisi ottaa uusiin luottoihin korkosuoja, jolloin negatiivinen ohjaukorko ei laskisi marginaalin määrää. Yksi ehdotus oli antaa asiakkaille enemmän maksuvapaita, jolloin korko kuitenkin juoksee ja seuraavassa lyhennyserässä pankki saisi korot mutta laina-aika pitenisi.

4.2 Ratkaisun kartoitus

Aivoriihestä saatiin kolme kehityskohdetta: asuntolainojen korot, talletukset ja luotot, joista tulee valita yksi kohde, josta tehdään kehitysehdotus Vanger Bank AB:lle. Seuraavaksi tulee valita jatkojalostettava idea, joka tehdään esityskelpoiseksi.

Tavoite on parantaa ratkaisulla pankin korkokatetta, jota saadaan nostettua maksimoimalla tulevat korkotuotot ja minimoimalla maksettavat talletuskorot. Efektiivisintä on nostaa pankin saamia korkosuorituksia, sillä tällä hetkellä maksettavat talletuskorot ovat lähes nollassa. Verrattaessa lainojen ja kulutusluottojen määrää voi helposti sanoa, että parannusehdotus kannattaa kehittää laihoihin. Lainoja on nimittäin myönnetty asiakkaille monin kerroin enemmän, kun luottoja, mikä käy ilmi myös taulukossa 1. Parannusehdotus tuo onnistuessaan huomattavasti enemmän tuloja, kuin luoto, suuren volyyminä takia

	Kanta, milj.euroa			12 kk:n muutos (2) %		
	6/2016	7/2016	8/2016	6/2016	7/2016	8/2016
Lainat	121 652	121 976	122 194	2,8	2,8	2,7
Asuntolainat	92 389	92 598	92 689	2,6	2,6	2,5
Kulutusluotot	14 277	14 337	14 384	3,7	3,5	3,7
Muut lainat	14 986	15 041	15 121	2,8	2,9	2,9
niistä opintolainat	2 228	2 227	2 283	14,0	14,0	14,2
Talletukset	80 482	81 456	80 591	2,6	3,9	3,5

Taulukko 1. Suomen kotitalouksien euromääräiset lainat ja talletukset. (Suomen pankki 2016)

4.2.1 Tarkan tutkimusongelman valinta

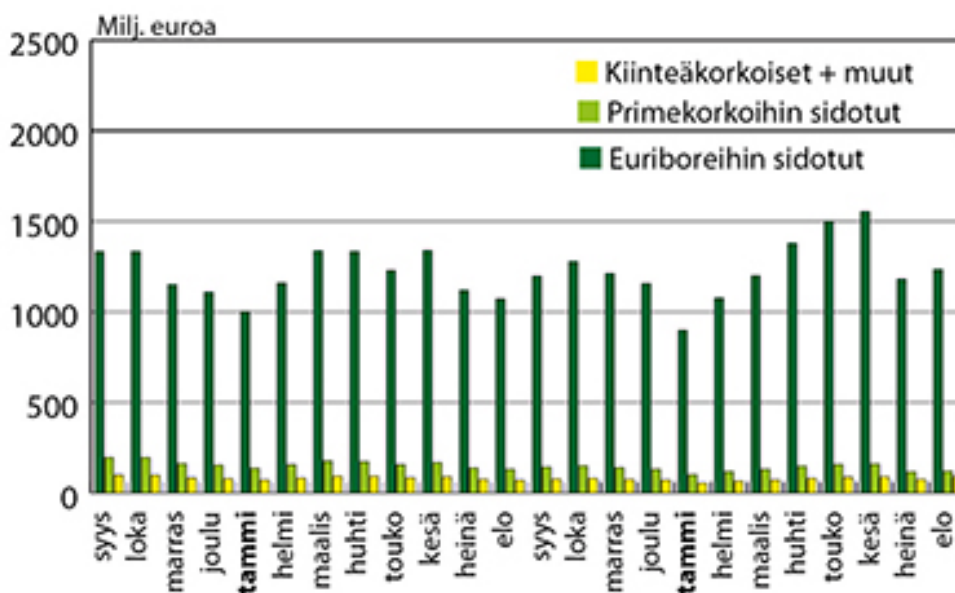
Edellisessä luvussa rajattiin tutkimuskohde asuntolainoihin. Tässä luvussa on nyt valittava tarkka tutkimusongelma ja siihen ratkaisu, joka testataan koetilanteessa ennen sen esittämistä Vanger Ab:n toimihenkilölle.

Uusissa asuntolainoissa käytetään lähes aina Euriboria, joista 79 % valitsee 12 kuukauden ohjauksen (Suomen pankki 2016). Pankilla on olemassa jo paljon vaihtoehtoisia keinoja, jolla se pystyy nostamaan korkokatettaan, kuten korkoputki, korkolattia ja kiinteäkorko. Ongelma syntyy siinä, etteivät asiakkaat halua ottaa kalliimpaa ja tasaisempaa korko. Ymmärrettävää kyllä, onhan asunnon ostaminen iso investointi ja mitä pienempi korkoprosentti on, sitä halvempi ja mahdollisesti nopeampi prosessi lainaaminen on. Jos asiakkaat haluavat ottaa kalliimman asuntolainan koron, tulee heidän pystyä siitä hyötymään jotenkin. Näin ollen on tehtävä houkuttelevampi tuote tai lisättävä kannustin nykyiseen tuotteeseen, jotta sen suosio kasvaisi. Asiakkaat hyötyvät ratkaisusta, mikäli he saavat lainan halvemmalla, joustavilla ehdoilla, kuten mahdollisilla maksuvapaille tai muuten paremmilla ehdoilla.

Aivoriihessä kehiteltiin ratkaisuja asuntolainojen korkokatteen nostamiseksi. Ehdotettuja ratkaisuja oli marginaalin nosto, korkoputki, prime-koron suosiminen ja sen aktiivinen myynti asiakkaille. Marginaalien nosto on helppo ratkaisu pankille, joka paikkaisi nopeasti negatiivisen koron heikentämiä korkokatteita. Marginaalien nosto on myös todella riskialtista, sillä asuntolainoista on kova kilpailu pankkien välillä. Asuntolaina on suurimmalle osalle pankin asiakkaista elämän suurin investointi, mikä tarkoittaa myös kokonaisasioinnin keskittämistä asuntolainapankkiin. Kova kilpailu ei näin ollen salli suuri marginaalin nostoja, sillä silloin Vanger menettäisi asuntolainan sekä mahdollisesti koko asiakkaan toiselle pankille. Marginaalin nosto ei näin ollen ole hyvä vaihtoehto vahvistaa korkokatetta.

Prime-koron suosio on Euribori-sidonnaisiin lainoihin verrattuna erittäin vähän käytetty. Syyinä siihen esimerkiksi on, että prime-korko myötäilee ohjaukorkoa viiveellä mutta on EKP:n kor-

koja kalliimpi vaihtoehto (Suomen pankki). Kuten aiemmin kävi ilmi 96 % uusista lainannostajista valitsee Euriborin viitekorokseen ja kuviosta 6 näkyy vielä käytännössä, kuinka suosittu Euribor on suomalaisten keskuudessa. Jotta viitekoroista saadaan paras mahdollinen hyöty, kannattaa ehdottomasti keskittyä ratkaisemaan, kuinka Euriboria hyödyntämällä saadaan paras mahdollinen tulos. Pienikin muutos Euribor-sidonnaisessa asuntolainassa, johtaa suhteellisesti suurimpaan muutokseen ja parhaaseen tulokseen.

Kuvio 6. Suomen suosituimmat viitekorot ajalta syyskuu 2014 - elokuu 2016 (Taloustaito 2016)

Korkoputki ei ole uusi keksintö. POP Pankki vaati sitä asuntolaina-asiakkailtaan jo vuonna 2012 ja nyt sen asiakkaat maksavat vieläkin keskimäärin 2 %:n korkoa. Mitään hyötyä korkoputken suosimisesta POP Pankin asiakkaat eivät saaneet sen lainaa ottaessa (Helsingin Sanomat 2016). Korkoputki on hyvä ratkaisu pankille, sillä se toisi korkokatteeseen aina edes sovitun vähimmäismäärän ja toisaalta se lupaisi asiakkaalle myös korkokaton. Korkokatto on pankille myös hyvä asia, sillä asiakkaat osaavat näin ollen suunnitella talouttaan eikä ylivelkaantumista pääse helposti syntymään. Korkoputki on jo Vanger Bank Ab:lla käytössä ja sen suosiminen uusissa asuntolainoissa olisi erittäin hyvä tapa parantaa pankin korkokatetta. Korkoputkesta tulisi näin ollen tehdä entistä houkuttelevamman asiakkaiden silmissä.

4.2.2 Ratkaisun muotoilu

Edeltävässä luvussa käytiin läpi, miten alkukartoituksessa esitetyt parannusehdotukset käytännössä toimisivat ja mitä ratkaisua kannattaisi lähteä jalostamaan pidemmälle. Tässä luvussa valitaan parannusehdotus, joka muokataan esityskelpoiseksi. Tämän jälkeen idea esitetään pankin asiakkaille koetilaisuudessa ja lopuksi viimeistelty versio esitetään Vanger Bank Ab:lle.

Paras mahdollinen kehitysidea, joka saatiin aivoriihen tuloksista oli selvästi korkoputki. Taivoitteena on tehdä korkoputkesta vielä entistä kiinnostavampi ja asiakkaiden näkökulmasta hyödyllisempi, kuin se nyt on.

Korkoputki on pitkällä juoksulla turvallinen vaihtoehto velallisella talouden turvaamiseksi. Korkoputki vaihtelee tällä hetkellä pankeittain ja siihen vaikuttaa pankin sisällä myös muun muassa asiakkaan asiakassegmentti sekä lainan määrä. Korkoputken lattiaraaja on vuoden aikana liikkunut noin 0,25 % sekä 0,45 % välillä ja korkokatto on puolestaan vaihdellut 0,65 % ja 0,85 %:n välillä (Helsingin Sanomat 2016). Korkoputkia voi sopia pankin kanssa tietylle ajalle, jonka jälkeen korkoputken lattia ja katto määritellään uudestaan. Korkoputki voidaan sopia esimerkiksi viideksi tai seitsemäksi vuodeksi.

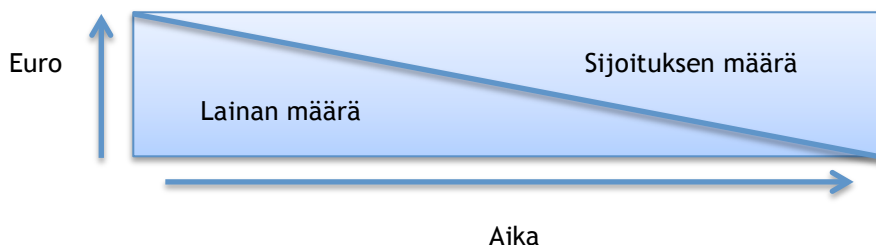
Ratkaisussa opinnäytetyöntekijä ehdottaa, että korkoputken ala- ja ylärajat määräytyisivät asiakkaan etuohjelman ja lainamäärän mukaan niin, kuin aiemminkin mutta lainalle tulisi asettaa tietyt kriteerit, jotta siihen voi liittää rahanarvoisen korkoputken. Korkoputken latti- an tulisi silti olla tässä korkotilanteessa mahdollisimman alhainen, jotta se saa asiakkaan kiin- nostumaan korkoputkesta. Lainan tulisi olla pankin vision mukaan vähintään tietyn vähim- mäismäärän kokoinen. Vanger Bank Ab on suuri kansainvälinen pankki, jolla on kaiken tyyppi- siä asiakkaita ja näin ollen suosittelen, että Vangerin korkoputken lainan kokonaismäärä tulisi olla vähintään 20.000 euroa. Laina-ajalle tulisi myös asettaa alaraja, joka varmistaisi pankille vakaat tulot sovituille ajalle. Vanger Banks Ab:n näkökulmasta suosittelen, että lainan vä- himmäispituus olisi 10 vuotta. Kaikki alle 10 vuotta ja alle 20.000 euroa olevat lainatarpeet voi tyydyttää tarjoamalla asiakkaille luotoa tai lainaa ilman korkoputkea. Korkoputken koko- naiskorko muodostuisi marginaalista sekä 12 kuukauden Euriborista. Lainan kokonaiskorossa tulisi käyttää pisintä ohjauskorkoa, sillä se on lähes aina kallein ja vakain ja tuo näin ollen pankille hyviä tuloja sekä asiakkaalle vakautta.

Jotta asiakkaat innostuisivat korkoputkesta, täytyy sen rajojen olla mahdollisimman alhaiset sen hetkiseen korkotasoon nähden. Esimerkiksi, jos Euribor 12 kk on negatiivisella puolella tulee korkokaton olla mahdollisimman lähellä nolaa mutta positiivisella puolella. Alhaisen korkolattian takia korkoputki tulisi sopia aina viideksi vuodeksi kerrallaan, jonka jälkeen se sovitaisiin uudestaan vallitsevien korkomarkkinoiden puitteissa. Korkoputken ottajalle täytyy syntyä myös muutakin hyötyä, kuin vakaus, sillä joillakin asiakkailta koron ennustettavuus ei ole tärkeintä lainassa. Korkoputken ottajalle tulisi tarjota lainan lisäksi säästämisen- ja sijoit- temaisen tuotteita hyvillä ehdoilla, mikä parantaisi entisestään asiakkaiden taloudellista va- kautta, antaisi asiakkaille lisäarvoa sekä toisi lisää tulovirtoja pankille. Säästämisen- tai si- joittamisen tuote tulisi olla suunniteltu tähtäämään pitkäaikaiseen sijoittamiseen, jolloin asiakas voi lainan lyhentämisen aikana kasvattaa omaisuuttaan ja parantaa taloudellista pus-

kuriaan eli niin sanottua varakassaa, joka helpottaa taloutta yllättävissä tilanteissa tai esimerkiksi tulevilla elämänmuutoksissa. Lainan maksun jälkeen asiakas omistaa kohteen sekä tuottoisan säästön.

Säästämisen- ja sijoittamisen tuotteista asiakkaille voisi pankista riippuen suositella yhdistelemärahastoa tai korkorahastoa korkoputken rinnalle. Korkorahasto sijoittaa raha- ja joukkolainamarkkinoille, jolloin sijoituksen arvon vaihtelu on matalampaa, kuin esimerkiksi osakemarkkinoilla. Yhdistelemärahastot sijoittavat nimensä mukaisesti yhdistetysti sekä korko- että osakemarkkinoille. Vakaat korkomarkkinat tuovat rahastolle vakautta ja osakkeet pidemmällä aikavälillä hyvää voittoa. Yhdistelemärahastot sisältävät useita sijoituskohteita, jolloin hajautuksen ansiosta sijoituksen riski pienenee. Rahastoista peritään yleensä erityyppisiä kuluja riippuen pankista. Rahasto-osuuksien ostosta eli merkinnästä peritään merkintäpalkkio ja myynnistä eli lunastuksesta lunastuspalkkio. Rahastosopimuksessa asiakas tallettaa joka kuukausi sovitun määrän varoja rahastoon ja voi vapaasti lunastaa varoja rahastosta.

Korkoputken ottajalle annettaisiin etu, joka mahdollistaisi ilmaiset merkintä- sekä lunastuspalkkiot. Korkoputken rinnalle otetusta rahastosta tulisi sopia pankin kanssa sopimus, ettei asiakas voi lunastaa rahasto-osuuksiaan maksutta ennen, kun laina on maksettu kokonaan pois. Sopimus hyödyttää sekä asiakasta, että pankkia sillä mitä pidempään asiakas säästää rahastoon sitä arvokkaammaksi rahaston arvo nousee, sillä esimerkiksi korkoa koron päälleilmiö kasvattaa sijoituksen arvoa korkojen ja osakkeiden arvon nousun ohella. Pankki pystyy myös hyötymään pitkästä säästösopimuksesta, sillä se takaa tasaiset tulovirrat. Asiakkaalle tulisi myydä rahastosijoittamista lainan lyhennyksen ohella kuvaten tilannetta kuvio 7 mukaisesti. Kun asunto on oma, on säästöön jäänyt huomattava rahasumma esimerkiksi remontointi, matkailua tai välirahoitusta varten.

Kuvio 7. Sijoittaminen lainan lyhennyksen ohella 2016.

Yhteenvedona ratkaisu olisi tarjota asiakkaille edullinen korkoputki ja siihen rahastoa, johon sovitaan laina-ajan mittainen säästösopimus edullisilla hinnoilla.

4.3 Koetilanne

Testauksella valmistetaan tuotteelle asetettujen vaatimusten onnistuminen koetilanteessa. Kehitetyn ratkaisun testaaminen on tärkeää, sillä asiakkaiden vaatimukset eivät aina ole tiedossa tuotteen suunnitteluvaiheessa. Koetilanteessa halutaan selvittää asiakkaiden mielipiteet, havainnot ja tarpeet sekä ideat tuotteeseen liittyen. Testauksen jälkeen tuotetta voidaan vielä kehittää eteenpäin ja testata uudelleen, kunnes tavoiteltu tuote on valmis. Koetilanteessa sovelletaan ryhmähaastattelua tutkimusmenetelmänä.

4.3.1 Ryhmähaastattelu

Ryhmähaastattelussa keskustellaan yhdessä tutkimuksen kohteen olevista asioista siten, että haastattelija kertoo kaikille haastateltaville samanaikaisesti ja kysyy välissä yksittäisiltä haastateltavilta kysymyksiä (Hirsijärvi & Hurme 2001,61). Tyypillisesti ryhmähaastattelua käytetään markkinatutkimuksen toteuttamisessa. Ryhmähaastattelulla voidaan tutkia yhden ryhmän mielipidettä sekä kuinka he muodostavat yhdessä yhteisen näkemyksen jostain asiasta. Hyvän haastattelijan on oltava haastattelussa selkeä sekä neutraali ja hänen tulee pystyä esittämään yksinkertaisia ja selkeitä kysymyksiä. Mielenkiintoista on myös kuulla millaisia puheenvuoroja ja perusteluja keskustelussa nousee esiin sekä millaiset normit ja arvot vallitsevat ryhmässä. (Kvalimotv.)

Ryhmähaastattelu toteutetaan teemahaastattelurungon avulla, jolloin haastattelija pitää huolen siitä, että kaikki aiheet käydään läpi ja samalla innostaa sekä rohkaisee haastateltavia monipuoliseen keskusteluun. Tavoitteen on, että keskustelu on vapaamuotoista jolloin ennalta strukturoitu lomake tai kaava ei sovellu ryhmähaastatteluun. Ryhmähaastattelun etuna on, että siitä saa nopeasti paljon materiaali useilta koehenkilöiltä samanaikaisesti ja yleisellä keskustelulla päästään monialaisiin ja syvällisiin keskusteluihin. Koehenkilöt voivat myös keskustelussa auttaa toisiaan antamalla aiheeseen näkökulmia ja haastamalla, jolloin saadaan mahdollisimman pitkälle vietyjä ideoita. Jos haastattelun ryhmähenki on hyvä, voidaan saada haastattelusta rennompi ja avoimempi, kuin yksilöhaastattelusta. (Eskola & Suoranta 2000, 96-97.)

4.3.2 Koetilanteen toteutus

Koetilanne järjestettiin opinnäytetyöntekijän varaamassa tilassa 8.11.2016, jonne kutsuttiin kuusi koehenkilöä. Koehenkilöt kuuluvat opinnäytetyöntekijän lähipiiriin. Koehenkilöt olivat toisilleen entuudestaan tuttuja ja näin ollen haastatteluryhmän ryhmähenkilö oli hyvä ja tunnelma vapautunut. Koehenkilöistä neljä oli naisia ja kaksi miestä. Ryhmän keski-ikä oli 25 vuotta ja ryhmässä oli yksi pariskunta. Koetilanteessa on tavoitteena saada mahdollisimman

laajalti ja kriittisesti kommentteja asiakkailta toimenpide-ehdotuksesta. Koehenkilöistä kolme on Vanger Bank Ab:n nykyisiä asiakkaita. Muut henkilöt ovat potentiaalisia uusia asiakkaita pankille. Asiakkaat yleisesti ottaen vaihtavat suurimaksi osaksi pankkia asuntolain takia. Asuntolaina sitoo asiakkaan pankkiin moneksi vuosikymmeneksi ja paras tapa saada uusia asiakkaita Vangerille on tarjota kilpailukykyisintä asuntolainaa. Tämän takia koetilanteeseen on kutsuttu myös muitakin, kuin Vangerin asiakkaita.

Ryhmähaastattelun aluksi opinnäytetyöntekijä kertoi kaikille koehenkilöille, mikä on testauksen tarkoitus ja mikä on tavoite. Virallisen aloituksen jälkeen haastatteliija kertoi koehenkilöille, mikä on Vanger Bank Ab:lle kehitetty toimintaehdotus. Itse ryhmähaastatteluun kului noin 40 minuutti, sillä ryhmässä oli monta haastateltavaa ja kaikkia tuli kuulla kehitysehdotuksen pohjalta tasavertaisesti. Ryhmähaastattelun kulku oli ryhmänkoosta huolimatta tehokas ja ytimekäs. Keskustelu saatiin käyntiin nopeasti ja tunnelma oli rento, sillä kaikki haastateltavat olivat toisilleen entuudestaan tuttuja. Ryhmähaastattelussa ei noussut esiin vahvaa dominoivaa persoonaa, vaan kaikki haastateltavat keskustelivat ja vastailivat tasavertaisesti ja aktiivisesti.

Ryhmähaastattelussa opinnäytetyöntekijä ohjasi keskustelua avoimilla kysymyksillä ja sai näin haastattelun kulkemaan haluttuun suuntaan. Haastattelu koostui kolmesta pääaiheesta: asiakkaiden kiinnostus asuntolainoihin, korkotaso ja korkosuoja. Pääkysymysten tukena ovat seuraavat teemat, joilla pyritään avaamaan keskustelua sekä ohjaamaan sitä oikeaan suuntaan:

- Korko asuntolainassa
- Nykyinen korkotaso
- Koron nousu
- Suojautuminen korkojen nousulta

4.3.3 Aineiston analysointi

Koetilanteen aineisto voidaan purkaa sanatarkasti puhtaaksikirjoittamalla eli litteroimalla tai tulokset voi myös purkaa auki teema-alueittain. Litteroiminen ei ole tarpeen, mikäli aineistoa ei tarvitse tutkia sanasta sanaan. Näin ollen avoin aineisto on hyvä purkaa teema-alueittain. Kerätyn aineiston analysoimisen tavoitteena on tiivistää aineisto ja tuoda esiin abstrakteja teemoja. (Hirsijärvi & Hurmerinta 2000, 141.)

Koetilanteen tavoitteen kannalta ei ole hyödyllistä tutkia sanatarkasti haastateltavien puheenvuoroja, vaan tarkoitus on saada asiakkaiden yleinen mielipide ratkaisusta sekä saada kommentteja sen houkuttelevuudesta ja toimivuudesta. Näin ollen esitän haastattelun tulokset teema-alueittain.

4.3.4 Koetilanteen tulosten purkaminen

Koetilanne alkoi keskustelemalla koehenkilöiden tietämyksestä asuntolainoista sekä henkilöiden omista kokemuksista asuntolainaprosessia kohtaan. Kolmella koehenkilöllä on jo ostettu asunto, jonka he ovat rahoittaneet pankin lainalla. Kaksi haastateltavaa ovat suunnitelleet asunnon ostoa ja ovat jo ehtineet alustavasti tutustua lainoihin ja asuntolainaprosessiin. Haastattelu oli todella tuttavallista ja vuorovaikutteista, sillä kaikki haastateltavat olivat kiinnostuneet aiheesta sekä tunsivat toisensa. Ryhmähaastattelu oli haastattelutilanteessa pikemminkin ryhmäkeskustelua, jota opinnäytetyöntekijä ohjasi. Eniten puhetta herätti nykyisten lainojen edullisuus sekä niiden tulevaisuus. Eniten huolta herätti mahdollinen korkojen kova nousu. Nimeään haastateltavat sukupuolen ja iän mukaan suorissa lainauksissa.

Haastateltavien mukaan negatiivinen Euribor on heille erikoinen ilmiö mutta tietenkin positiivinen asia. Kiinteän tasaerälyhennyksen ottanut pariskunta oli mielissään koron pienenemisestä, sillä se tarkoittaa heille laina-ajan lyhentymistä. Ilmiö herätti muutenkin koehenkilöiden keskuudessa positiivista keskustelua sillä lainojen halpeneminen tarkoittaa heille edullisempia menoja.

”Mulla on ollut asunnon vaihto mielessä ja siihen tarvitsen lisälainaa. Näin hyvänä hetkenä kynnys lähteä neuvottelemaan uudesta lainasta on kyllä mulla huomattavasti matalampi. Pitäis vaan nyt alkaa toimimaan vielä, kun hinnat on näin pohjalukemisissa.” (Nainen 48 2016.)

Ohjaukorkon arvo on herättänyt kiinnostuksen asunnon ostoon myös muiden haastateltavien keskuudessa.

”Tavoitteena on ostaa tulevaisuudessa asunto. Nyt on niin hyvä hetki ottaa lainaa, että hiukan harmittaa, kun ei ole vielä mahdollisuutta ostaa omaa. Tässä olen ainakin oppinut sen, että kannattaa alkaa säästämään asuntoa varten mahdollisimman pian, että on säästöjä valmiin. Tämmöisiä tilaisuuksia ei tule elämässä vastaan varmaan enää uudestaan” (Nainen 23 2016.)

Haastateltavat olivat yhtä mieltä siitä, että nyt olisi loistava aika ottaa lainaa tai olla velallinen sillä menot ovat todella minimaaliset verrattuna korkeaan 4 - 5 %:n ohjaskorkoon. Keskustelua herätti myös tulevaisuudessa nousevat korot.

Useiden ekonomien mukaan ohjuskorko tulee vasta muutaman vuoden kuluttua nousemaan plussan puolelle ja useiden vuosien kuluttua vasta nousemaan neljän prosenttiin. Tällä ajalla olisi hyvä olla velallinen ja maksaa alhaista korkoa. Toisaalta ennustukset ovat suuntaa antavia ja joskus harhaanjohtavia. Todellisuudessa Euroopan keskuspankki voi nostaa ohjuskorkoa

mielivaltaisesti milloin tahansa. Epävarmimmat talouden ajat näyttävät olevan takana ja nousun merkkejä alkaa näkyä taloudessa. Haastattelijat kertoivat havainneensa uutisissa suurien tehtaiden palkkaavan ja investoivan. Esimerkiksi Turun Mayer telakka on saanut uusia tilauksia ja näin ollen työllistää useita satoja uusia työntekijöitä. Haastateltavien mielestä tämä on totta kai hyvä asia, mutta toisaalta merkki siitä, että korot voivat kääntyä nousuun koska tahansa.

”Tämähän on todella hienoa sillä yleensä, kun tehdas työllistää ihmisen se luo palvelualoille samalla noin 2,5 uutta työpaikkaa, mikä antaa taloudella lisä buustia. Nämähän ovat kyllä vasta yksittäisiä caseja, mutta pienistä puroista se koski syntyy. Korotahan joka tapauksessa tulevat nousemaan jossain vaiheessa ja onhan pankissa meille velallisille tehty stressitestin. Nyt en ihan muista oliko se viiden vai kuuden prosentin stressitesti, mutta kyllä se läpi meni.” (Nainen 24 2016.)

Talouden nousu ei pelottanut tai harmittanut haastattelun velallisia mutta laittoivat heidät miettimään, miten paljon asuntolainan korko tulisi todellisuudessa vaikuttamaan heidän talouteensa, jos se nousisi viiteen tai jopa kuuteen prosenttiin. Haastateltavat, joilla ei ollut haastattelun aikana asuntolainaa kokivat korkojen muutoksen stressaavana.

”Kova koron nousu kyllä tuntuu epämiellyttävältä ja stressaavalta, kun ei pysty tietämään tulevista. Totta kai voi valita kiinteän tasaerälyhennyksen lainaan, mutta korkea korko taas pidentää laina-aikaa, mitä ei ole myöskään kovin mielekäästä. Pahin skenaario on, että kova korko vie konkurssiin tai venyy turhan pitkäksi. Varsinkin, jos tässä hankkii vielä lapsia niin stressitaso moninkertaistuu.” (Mies 23 2016.)

Nousevien korkojen keskustelusta siirryttiin haastattelussa korkosuojiin, jotka olivat haastateltaville osittain tuttuja. Nykyiset asuntolainavelalliset olivat tutustuneet niihin omissa lainaneuvotteluissaan ja yksi velallinen oli ottanut korkokaton lainaansa. Kävimme ryhmässä keskustelua olemassa olevista korkosuojauksista, kuten korkokatosta sekä korkoputkesta ja niiden ehdoista eri pankissa. Keskustelimme, miten korkosuojaukset vaikuttavat lainaan ja miten sen käytännössä toimii ohjaskoron vaihdellessa. Yleisesti ottaen pelkkä korkokatto on maksullisia korkosuoja, joka antaa korolle rajan jonka yli korko ei nouse. Korkoputki taas on suurimmassa osassa pankeista maksuton korkosuoja, jossa korolle on asetettu ala- ja ylärajat. Korkosuojien yhteydessä kävimme haastateltavien kanssa läpi toimintaehdotuksen Vanger Bank Ab:lle. Samalla kuvasin haastateltaville säästämisen ja sijoittamisen tärkeyttä lainan lyhennyksen ohella.

Toimintaehdotus oli haastateltavien mielestä hyvä ja huomattavasti parempi vaihtoehto, kuin pelkkä korkoputki ilman etuuksia. Etenkin mielenkiintoa herätti säästämisen ja sijoittamisen

tärkeys lainan lyhentämisen aikana. Muutama haastateltava ei nähnyt korkoputkessa merkittävää eroavaisuutta verrattuna pelkkään korkoputkeen, sillä he eivät kokeneet rahastoihin sijoittamista omalla sijoitusmuotonaan. Yleisesti ottaen turvalliseksi koettiin se, ettei korko tulisi viiden vuoden aikana nousemaan sovitun rajan yli.

”Ehdotus ei ole hullumpi, sillä korkotasoa on mahdotonta ennustaa seuraavaksi viideksi vuodeksi. Ehdotetun korkoputken ottaminen antaisi ainakin mielenrauhana ja takaisi tasaisen talouden viideksi vuodeksi. Mitä tulee säästämiseen, niin onhan se aina hyvä pistää säästöön pahan päivän varalle ja rahastosäästäminen on oman kokemuksen mukaan helppo ja hyvä tapa pistää rahaa sivuun. Joten, jos olisin nyt ottamassa lainaa harkitsisin vahvasti kyseisen korkoputken ottamista sillä sen rajat eivät ole todellakaan liian korkeat.” (Nainen 20 2016.)

4.4 Lopputulema

Kokonaisuudessaan toimintaehdotus sai kannatusta ja positiivista palautetta, mutta myös muutaman huomiota herättävän puutteen. Ehdotettu korkoputki oli koehenkilöiden mukaan rahan-arvoinen lisä asuntolainaan, joka toisi vakautta omaan talouteen sekä mielenrauhaa elämään. Rahastosäästäminen olisi myös suurimman osan mukaan hyvä lisä edullisilla ehdoilla.

Haastattelussa tuli kuitenkin puheeksi sijoittamisessa ja säästämisessä asia, jota en ollut osannut ottaa huomioon: mitä, jos asiakas ei halua säästää rahastoihin. Viiden vuoden muunneltu korkoputki on itsessään jo edullinen verrattuna normaaliin korkoputkeen. Silti tarjouksesta uupuu niin sanottu houkutin, mikäli asiakas ei jostain syystä halua säästää tai sijoittaa rahastoon.

Haastattelun pohjalta voidaan vetää johtopäätös, että korkoputkelle on kysyntää ja muunneltu korkoputki sai kannatusta. Joidenkin haastateltavien mielestä toimintaehdotus pankille jäi hieman yksinkertaiseksi ja siitä jäi puuttumaan innovaatio. Tästä voidaan päätellä, että korkoputken muuntelua tulisi tutkia vielä laajemmin sekä tuotetta tulisi testata vielä suuremmalla määrällä koehenkilöitä.

5 Lopuksi

Tässä luvussa käydään läpi, mitä tutkimuksesta on saatu aikaan ja miten opinnäytetyö kokonaisuudessaan onnistui. Aluksi kootaan yhteen esitettävä toimintaehdotus Vanger Bank Ab:lle. Tämän jälkeen ehdotus esitetään pankin toimihenkilölle. Lopuksi käydään läpi mahdollisia jatkotutkimus aiheita ja vedetään yhteenveto opinnäytetyöstä.

5.1 Toimintaehdotus

Opinnäytetyön tutkimuksessa selvitettiin, kuinka pankin tulisi toimia nostaakseen korkokatetta, joka on heikentynyt nykyisen korkotilanteen takia. Tutkimuksessa keskityttiin pankin henkilöasiakkaiden uusiin asuntolainoihin ja niiden merkitykseen pankin korkokatteessa. Selvisi, että pankkien tärkeimpiin kotitalouksilta tuleviin tulonlähteisiin lukeutuvat asuntolainat, eikä Vanger Bank Ab ole poikkeus. Nostaakseen korkokatetta Vangerin tulee saada asiakkailta korkeampaa korkoa sekä nyt että tulevaisuudessa. Ratkaisu tasaisille korkotuotoille ja korkokatteen ylläpitämiselle on korkoputki, jonka puitteissa asiakkaan asuntolainan korko liikkuu. Korkoputki on jo käytössä monissa pankeissa, mutta sen suosio asiakkaiden lainoissa ei ole huipussaan, sillä ohjauksen ollessa negatiivinen saavat asiakkaat nyt ilman korkoputkea halvemmän koron. Korkoputkesta tulee siis saada asiakkaiden silmissä houkutteleva ja hyvä lisä uuteen lainaan.

Korkoputken hinnoittelussa tulee ottaa huomioon vallitseva korkotilanne. Mikäli ohjaukorko on lähellä nolaa tai jopa miinuksella, tulee korkoputken lattia asettaa mahdollisuuksien mukaan lähelle ohjaukorkoa mutta niin, että se kattaa kustannukset ja tulostavoitteen. Korkoputki tulee myös sopia vain viideksi vuodeksi, minkä jälkeen se uusitaan pankin toimesta. Nykyinen korkotilanne on epäluonnollinen tila, joka ei tule pysymään useita vuosia, joten sen takia korkoputki tulee uusita viiden vuoden välein. Lainan kokonaiskorkoon tulee sitoa Euribor 12 kk, joka antaa pankille mahdollisimman korkean tuoton.

Korkoputken kilpailukykyisen hinnoittelun lisäksi asiakkaalle tarjotaan kokoputken yhteydessä mahdollisuutta sijoittaa korko- ja yhdistelemärahastoihin vähillä kuluilla. Asiakkaalle tarjotaan rahastoa, johon asetetaan säästösopimus sekä lunastussopimus. Sopimuksessa solmitaan asiakkaan kanssa laina-ajan pituinen rahastosäästösopimus, jolloin asiakas säästää sovitun summan joka kuulukausi rahastoon. Sopimus tarjoaa asiakkaalle ilmaisen merkintä- sekä lunastuspalkkion. Lunastus tulee kuitenkin tehdä vasta laina-ajan päätyttyä. Mikäli asiakas haluaa lunastaa rahastosta osuuksia ennen laina-ajan päättymistä, tulee hänen maksaa hinnaston mukainen lunastuspalkkio.

5.2 Palaute Vanger Bank Ab:n toimihenkilöltä

Vanger Bank Ab:n palautteen sain suullisena pankin toimihenkilöltä. Esittelin hänelle tutkimuksen sekä niiden pohjalta kehitetyn toimintaehdotuksen eli muunnellun korkoputken. Esitin palautteen antajalle myös koetilaisuudessa saamani palautteen muunnellusta korkosuojasta. Haastatellulla pankin toimihenkilöllä on monipuolista kokemusta pankkialalta. Hän on työskennellyt pankissa esimies sekä asiantuntija tehtävissä henkilöasiakkaiden puolella monta vuotta. Pankin toimihenkilö on itse ollut useasti pankin puolesta mukana asiakkaiden asuntolainaprosessissa.

Pankin toimihenkilö oli kiinnostunut toimintaehdotuksestani ja ideastani kehittää pankille uutta ratkaisua. Sain häneltä sekä positiivista, että rakentavaa palautetta. Toimihenkilön mielestä on erittäin tärkeää pankin liiketoiminnan ja riskien minimoimisen kannalta suosittelaa asiakkaita korkosuojia, sillä se tuo hyötyjä molemmille osapuolille. Alhaisen korkotilanteen takia Vanger Bank Ab ei tee asuntolainoilla lähes lainkaan voittoa, sillä korkotaso ja kilpailu ovat todella tiukkoja. Toimihenkilö mainitsi, että pankki on myös yritys, joka tavoittelee voittoa, joten on ehdottoman tärkeää miettiä asiakkaan edun lisäksi myös pankin liiketoimintaa. Korkoputki on hyvä ratkaisu negatiivisen koron alentamalle korkokatteelle. Tämän hetkisen tiedon mukaan toimihenkilö kertoi pankkien suosittelleen asiakkaille lähes aina korkoputkea tai muuta korkosuojaaja.

”Selvää on, että korot tulevat nousemaan. Kukaan ei osaa varmasti sanoa milloin ja kuinka paljon tai kuinka nopeasti muutos tapahtuu mutta se on varmaa, että korot nousevat. Tämän takia on tärkeää turvata asiakkaan maksukyky, sillä se varmistaa asiakkaan oman talouden sekä pankin talouden. Kukaan ei hyödy asiakkaan ajautumisesta konkurssiin. Tämän takia suosittelimme asiakkaillemme ja erityisesti lapsiperheille korkosuojausta.” (Vanger Bank Ab:n toimihenkilö 2016.)

Toimihenkilön mielestä korkoputken lattian alentaminen hetkellisesti voisi toimia ja tuoda Vangerille uusia asiakkaita. Hän ei ollut kuitenkaan kovinkaan vakuuttunut rahastosijoitusten hinnoittelusta. Toimihenkilön mukaan sijoitukset tuottavat nimenomaan heikossa korkotilanteessa pankille suhteellisesti eniten tuottoa, minkä takia ei ole kovin kannattavaa luopua lähes ainoasta hyvin tuottavasta tuoteryhmästä näin radikaalisti. Toimihenkilö huomautti, että maksuttomuuden sijaan voisi myydä paljousalennuksella tuotteita, mutta ei ehkä kuitenkaan täysin maksutta.

Korkoputken muutetut ehdot eivät olleet Vangerin toimihenkilön mukaan mahdottomia. Nykyinen korkotilanne ei hänen mukaansa salli kovinkaan pitkiä korkoputkisopimuksia, joten viiden vuoden sopimus oli hänen näkökulmastaan kohtuullisena. Myös lainan minimi määrä ei

ollut hänen mukaansa merkittävä muutos Vangerin nykyisiin ehtoihin, joten sen muuttaminen korkoputken saamiseksi on mahdollinen.

Muunneltu korkoputki oli Vanger Bank Ab:n toimihenkilön mielestä mahdollinen suunta pankille heikon korkotilanteen takia. Hän muistutti korkosuojan tärkeydestä kaikkina aikoina, ei ainoastaan koron mahdollisen nousun alussa. Esitetty korkoputki oli toimihenkilön mielestä menossa oikeaan suuntaan, mutta se kaipaisi vielä enemmän tutkimista ja kehittelyä, jotta siitä saataisiin pankin ja asiakkaan näkökulmasta vielä toimivampi ratkaisu.

5.3 Jatkotutkimusmahdollisuudet

Tutkimustulosten johdosta voidaan jatkotutkimuksia varten määrittää hypoteesi, että pankin täytyy korkosuojalla taata korkokate ja maksuvalmius sekä omavaraisuus. Mahdollisissa jatkotutkimuksissa tulee keskittyä entistä laajemmin ja tarkemmin siihen, kuinka korkoputki tai -lattia saadaan sovittua tulevaisuuden korkomarkkinoilla uusiin asuntolainoihin. Myös tämän opinnäytetyön tutkimusta voi parantaa tekemällä laajemman kartoituksen pankin mahdollisuuksista tehdä hintamuutoksia sekä tutkia myös laajemmin, miten saada asiakkaan ottamaan korkosuojan.

Ehdotan tutkittavaksi seuraavia aiheita: kuinka saada korkoputken ja rahastosäästämisen kokonaisuus myytyä asiakkaalle, korkoputken ja rahastosäästämisen myymisestä pankille jäävä voitto kokonaisuudessa sekä muunneltu korkoputken vaikutus kilpailutilanteeseen ja kysyntään. Taloudellisesti on tärkeää tietää, kuinka paljon loppujen lopuksi pankki hyötyisi ratkaisusta ja millaisia muutoksia mahdollinen ratkaisu toisi kilpailutilanteeseen.

Opinnäytetyön tutkimusta sivuavia muita tutkimusaiheita olisivat mahdollisesti pankinsuojautuminen negatiivista korkoa vastaan tulevaisuudessa, pankkitoiminnan vakaus korkovaihtelussa sekä pankin tuotteiden tuottavuus stressitestissä, jossa mitataan, kuinka tuote tuottaa ohjauksen ollessa negatiivinen. Tutkimuksen perusteella on pankkien jatkossa suunniteltava tehokkaampia suojautumiskeinoja negatiivista ohjaukorkoa vastaan.

5.4 Yhteenveto

Negatiivinen ohjaskorko on taloudessa uusi ilmiö. Euroopan keskuspankki on luonut sen tarkoituksella. Ohjaskorko vaikuttaa vahvasti talouteen ja jokapäiväiseen elämään suoraan sekä epäsuorasti. Negatiivinen korko vaikuttaa merkittävästi pankkien kautta yrityksiin ja kotitalouksiin. Tallettajat saavat minimaalista talletuskorkoa tai eivät korkoa ollenkaan ja velalliset hyötyvät alhaisesta korkotasosta, sillä se alentaa lainalle maksettavaa kokonaiskorkoa. Nega-

tiivinen korko haittaa pankkeja, joiden korkokate on kutistunut heikon korkotilanteen takia. Pankkien on muutettava toimintaansa ja hinnoittelua taatakseen jatkossa korkokatteen, mak-suvalmiuden ja omavaraisuuden.

Opinnäytetyössä tutkittiin negatiivisesta ohjauskorosta kärsiviä tuotteita ja palveluita. Eniten pankin näkökulmasta tappiota tuovat asuntolainat. Tutkimuksessa selvitettiin myös keino, jolla saataisiin uusien asuntolainojen yhteydessä taattua pankille tulevat korkotuotot sekä samalla suojattua asiakkaiden lainat korkovaihtelulta. Toimintaehdotuksessa suositeltiin pankkia tuomaan markkinoille muunneltu korkoputki, joka olisi nykyistä korkoputkea edullisempivaihtoehto asiakkaalle ja toisi mukanaan myös lisäetua säästämiseen ja sijoittamiseen.

Muunneltu korkoputki sai koetilanteessa kiitosta, mutta se herätti myös epäilyjä. Muunneltu korkosuojaus on hyvä tapa suojata lainanottajan tulevaisuus, vaikka itse opinnäytetyön toimintaehdotus jäi kaipaamaan lisätutkimusta. Pankin palaute oli pitkälti samanlainen: suunta on hyvä, mutta kaipaa lisää tutkimista. Opinnäytetyö antaa tuleville opinnäytetyöntekijöille perustan tutkia korkoputken muuntelua vielä laajemmin.

Opinnäytetyö on kirjoitettu niin, että kuka tahansa voi oppia ja ymmärtää ohjauskoron ja negatiivisen ohjauskorko vaikutuksen pankin toimintaan, talouteen ja kotitalouksiin. Tämän opinnäytetyön avulla saa ymmärryksen myös negatiivisen ohjauskoron vaikutuksesta pankkiin tuotteisiin.

Lähteet

Verkkosivulähteet

Aktia. Korkovaihtoehdot Viitattu 27.10.2016

<https://www.aktia.fi/fi/lainat/korot-ja-lyhennystavat>

Aktia. Prime-korko. Viitattu 27.10.2016

<https://www.aktia.fi/fi/aktia-prime-ja-euriborin-kehityksen-seuranta>

Asuntolaina.org. 2011. Viitattu 27.10.2016

<http://www.asuntolaina.org/prime-korko/>

Finanssivalvonta. 2016. Viitattu 3.10.2016

http://www.finanssivalvonta.fi/fi/Tiedotteet/Esitelmat/Documents/Valtari_lehdistotilaisuus_14032016.pdf

Elinkeinoelämän tutkimuslaitos. 2016. Viitattu 29.9.2016

<https://www.etla.fi/uutiset/suomen-bkt-kasvaa-11-12-prosenttia-vuosina-2016-2018-kasvun-painopiste-siirtyy-asteittain-vientiin/>

Elinkeinoelämän keskusliitto. 2015, viitattu 29.9.2016

<http://ek.fi/ajankohtaista/uutiset/2015/05/12/korot-kolkuttelevat-nollaa-viela-vuosia/>

Helsingin Sanomat. 2016. Viitattu 18.11.2016

<http://www.hs.fi/talous/a1457933118420>

Iltalehti. 2016. Viitattu 27.10.2016

<http://www.iltasanomat.fi/taloussanomat/porssiuutiset/art-2000001909909.html?rss=4>

Kuluttajavirasto. 2015. Viitattu 27.10.2016

<http://www.kkv.fi/Tietoa-ja-ohjeita/Ostaminen-myyminen-ja-sopimukset/asuntokauppa/asuntolaina/>

KvaliMOTV. Viitattu 4.11.2016

http://www.fsd.uta.fi/menetelmaopetus/kvali/L6_3_4.htm

Nordea 2016. Korkoputki. Viitattu 27.10.2016

<http://www.nordea.fi/henkiloasiakkaat/lainat/asuminen/korkoputki.html>

Nordea. 2016. Hinnan muutokset. Viitattu 27.10.2016

<http://www.nordea.fi/henkiloasiakkaat/tulevia-hintamuutoksia.html>

Oikeusministeriö. 2016. Viitattu 29.10.2016.

<http://oikeusministerio.fi/fi/index/valmisteilla/lakihankkeet/velvoiteoikeusjakuluttajansuojaa/direktiiviehdotusasunto-omaisuuteenliittyvistakuluttajaluotoista.html>

Osuuspankki. Viitattu 27.10.2016

<https://www.op.fi/op/op-ryhma/op-ryhma/osuuspankit/op-keski-suomen-asiakkaille--asuntolaina-kiintealla-korkojaksolla?cid=151763627&srcpl=3>

Pohjolainen. 2016, viitattu 29.9.2016

<http://www.pohjalainen.fi/mielipide/pääkirjoitus/kuluttaja-tarttuu-halpaan-korkoon-mannaa-luvassa-vielä-vuosia-1.2079914>

Taloussanommat. 2016. Viitattu 3.10.2016.

<http://www.talouselama.fi/uutiset/uusi-laki-painaisi-asuntolainojen-korot-miinukselle-ei-voimenna-niin-etta-pankki-maksaa-kuluttajalle-6248327>

Talousviesti. 2012. Asuntolainojen korkokate. Viitattu 27.10.2016

<http://www.talousviesti.fi/asuntolainat/asuntolainoille-korkolattia/>

Silvo Aino. 2014. Viitattu 5.10.2016

<http://www.uutistamo.fi/ekp-elvyttää-taloutta-negatiivisella-korolla/>

Suomen pankki. 2016. Asuntolainojen marginaali. Viitattu 29.10.2016

http://www.suomenpankki.fi/fi/tilastot/tase_ja_korko/Pages/index_29_2_2016.aspx

Suomen pankki. 2016. Kotitalouksien euromääräiset lainat ja talletukset. Viitattu 29.10.2016.

http://www.suomenpankki.fi/fi/tilastot/tase_ja_korko/Pages/tilastot_rahalaitosten_lainat_talletukset_ja_korot_lainat_pt_kotitalouksien_lainat_ja_ta_8DA48CCE.aspx

Suomenpankki. 2014. Tilastojulkaisu rahalaitosten tuotteista. Viitattu 31.10.2016

http://www.suomenpankki.fi/fi/julkaisut/tilastojulkaisut/rahalaitokset/Documents/Rahalaitokset_vuosikatsaus_2014.pdf

Valtiovarainministeriön taloudellinen katsaus, syksy. 2016, viitattu 29.9.2016

<http://vm.fi/julkaisu?pubid=13701>

Yhteiskunta. 2016. Viitattu 29.9.2016.

<https://blog.edu.turku.fi/hysblogi/2016/05/23/ohjauskoron-vaikutukset-tavallisen-perheen-elamaan/>

Wikipedia. 2016, viitattu 18.11.2016

<https://fi.wikipedia.org/wiki/IT-kupla>

Kirjallisuuslähteet

Eskola J. & Suoranta J.. 2000. Johdatus laadulliseen tutkimukseen. 7. painos. Vastapaino: Tampere.

Hirsijärvi, S. Remes, P. & Sajavaara, P. 2010. Tutki ja kirjoita. 16. painos. Helsinki: Tammi.

Hirsijärvi S. & Hurme H.. 2001. Tutkimushaastattelu. 2. painos. Helsinki: Gaudeamus.

Rogers J. 1992. Rahalaitoksen korkoriskin hallinta. Suomentanut Alho K. & Markula S. Tampere: Tammer-Paino.

Kuviot

Kuvio 1: Negatiivisen ohjauskorko pankin näkökulmasta selvennettynä helpoilla luvuilla..	12
Kuvio 2: Euribor 01/1999 - 03/2016	13
Kuvio 3: Euribor 3 kk 01/2015 - 09/2016	15
Kuvio 4: Korkoputki	16
Kuvio 5: Projektin kulku	17
Kuvio 6: Suomen suosituin viitekorko	23
Kuvio 7: Sijoittaminen lainan lyhentämisen ohella	25

Taulukot

Taulukko 1: Suomen kotitalouksien euromääräiset lainat ja talletukset	22
---	----

Liitteet

Liite 1: Aivoriihi-tilaisuuden tehtävänanto	41
Liite 2: Aivoriihi-tilaisuuden tulokset	42

Liite 1: Aivoriihi-tilaisuuden tehtävänanto

Aivoriihi - Negatiivinen korko

- 1. Mihin pankin tuotteeseen negatiivinen korko vaikuttaa mielestäsi eniten?*
- 2. Mitä tulisi muuttaa, jotta ongelma ratkeaisi?*

Aikaa 20 min

Liite 2: Aivoriihi-tilaisuuden tulokset

Mihin pankin tuotteeseen negatiivinen korko vaikuttaa eniten	Mitä tulisi muuttaa, jotta ongelma ratkeaisi
Asuntolainojen korot	<ul style="list-style-type: none"> - Marginaalin nosto - Prime-korko - Käyttää korkoputkea
Talletukset	<ul style="list-style-type: none"> - Pitkiä suunnitelmia asiakkaille - Rohkaista asiakkaita myös sijoittamaan - Uudenlaisia tuotteita, joissa houkuttelevampi ominaisuus
Luotot, kuten luotokortit ja muut luotot	<ul style="list-style-type: none"> - Nostaa marginaalia tai muita tilinhoitokuluja - Korkosuoja pankille, jotta marginaali ei piene - Tarjota asiakkaille pidempiä maksupäpätiä, jolloin korko juoksee vapaasta huolimatta